

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo na vsa leta 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, na pol leta 12 K, na četrt leta 6 K, na en mesec 2 K. Kdor hoče sam prejeti, plača na vsa leta 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, na en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez intodobne vpošiljave naročnine se ne odira. — Za oznanila se plačuje od petdesetopet petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Depist naj se izvele frankovati. — Repkopije se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knaševih ulicah št. 6, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnništvo naj se blagovolje pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Volilna reforma.

Ustavni odsek kranjskega deželnega zbora je svojo nalogo končal v eni samiši. Izrekel se je za splošno in enako volilno pravico za državni in deželni zbor ter za zakonito zagotovilo volilne svobode. Obenem se je izrekel odsek za proporcionalni volilni sistem, ki zagotavlja tudi manjšinam primerno zastopstvo.

Mnenje, da podaja splošna, enaka, direktna in tajna volilna pravica vreden izraz volje narodove, to se je že davno preživelo in straši samo še po glavah poučljivih križdačev in nekaterih oštarijskih politikov. To mnenje je navadna konvencionalna laž, kajti gola, splošna in enaka volilna pravica vodi do absolutne vlade vsakokratne slučajne večine in daje odločilno moč v roke enemu delu volilcev, dočim pritisne ves drugi del neusmiljeno ob zid.

V zadnjih časih smo mnogo čuli, kaka krivica je, da se voli po kurijah, da ima na pr. 5000 kmetov ravno tako le enega poslanca, kakor 1500 meščanov in 10 veleposestnikov. V istini je to tudi krivica, ali enake pravice rodi tudi splošna in enaka volilna pravica. Recimo, da bi Ljubljana volila z okolico štiri poslance v deželni zbor in da je vseh volilcev 10000. Za klerikalce bi glasoval 5001 volilec in izvoljeni bi bili vsi štirje klerikalni poslanci, 4999 volilcev, takih, ki plačujejo stokrat več davka kakor klerikalci, pa bi v tem slučaju ne imelo nobenega zastopstva. Ali ni to vsaj ravno taka krivica, kakor krivica privilegiranih kurij?

Takisto je tudi že davno spoznana resnica, da provzroča splošna in enaka volilna pravica vladanje ubožne mase, ki malo ali nič ne plačuje za javne namene, nad tistimi sloji, ki nosijo skoro vsa bremena. Tudi to ni pravično, če s dajatvami davkoplačevalcev po svoji volji razpolagajo tisti, ki plačujejo le malo davka ali pa nič. Največja krivica, ki

izvira iz splošne in enake volilne pravice pa je ta, da polaga vso oblast v roke manjšini prebivalstva ob vse pravice. Splošna in enaka volilna pravica ni nikjer na svetu res splošna in res enaka, kajti tudi pri taki volilni pravici je na milijone ljudi izključenih. Tako na pr. ima Italija 28 milijonov prebivalcev, a volilcev ima le dva milijona, dasi je volilna pravica splošna in enaka. Približno istotako je razmerje v drugih državah, koder vlada splošna in enaka volilna pravica. Iz tega se vidi, da tudi pri splošni in enaki volilni pravici ne pride do izraza volja naroda, ker narod sploh nima prilike, da bi izrazil svojo voljo; vidi se, da tudi splošna in enaka volilna pravica stvarja le neki privilegij.

Dalje je uvaževati še dejstvo, da se volitev nikdar ne udeležujejo vsi volilci, marveč da jih je mnogo, ki sploh ne glasujejo. Tako na pr. se je v Italiji leta 1897. izmed 2120.909 volilcev udeležilo volitev le 1.241.456, to je 58,5%, a kandidacije so skoraj povsod zmagali z jako malimi večinami. Takratni ministrski predsednik Zanardelli je v svojem poročilu na parlament dokazal, da zastopajo na podlagi splošne in enake volilne pravice izvoljeni poslanci samo 29%, vseh volilcev, 71%, vseh volilcev pa da nima zastopstva, kakor ga nima ostalih 26 milijonov prebivalcev.

Pomisliti je dalje, da tudi pri splošni in enaki volilni pravici pridejo v parlament pripadniki različnih strank in da je navadno pri vseh sklepih večina glasov le majhna. Ta večina, ki hoče veljati kot izraz narodove volje, reprezentira na pr. na Francoskem le $\frac{1}{17}$ vseh volilcev in $\frac{1}{100}$ vsega prebivalstva!

To so nezdružljive razmere, ki jemljejo splošni in enaki volilni pravici največji del njenega pomena. Splošna in enaka volilna pravica je posledica načela, da naj vlada volja celokupnega naroda, a kakor smo videli, je popoi-

noma izključeno, da bi prišla ta volja potem splošne in enake volilne pravice do veljave.

To je spoznal že Mirabeau in zato je že leta 1789. zahteval, naj se okraj razdele tako, da se bodo v parlamentu srečali vsi deli države in vsi sloji prebivalstva.

Ta misel ni nikdar več zaspala in prav v današnjih dneh se dela na nje ureničenje z večjo odločnostjo, kakor kdaj poprej.

V sedemdesetih letih minolega stoletja sta John Stuart Mill in John Lubbock začela propagirati to misel na Angleškem, a najpoprej je prišla do veljave v Švici po zaslugi društva »Association réformiste de Genève«, katero društvo je tudi že doseglo znamenitih uspehov.

Krivice, ki jih provzroča splošna in enaka volilna pravica in iz nje izhajajoče brezobzirno vladanje dotične večine, se ne dajo drugače omejiti, kakor potom sistema proporcionalnosti. Namesto s teoretičnimi razlagami naj pokažemo na praktičnem slučaju, v čem obstoji proporcionalni sistem.

Denimo, da je na Dunaju voliti 20 poslancev in da je 100.000 volilcev. Po principu splošne in enake volilne pravice bi bilo izvoljenih tistih 20 kandidatov, ki so dobili vsaj 50.001 glas, dočim bi 49.999 volilcev ne imelo nobenega zastopnika. Po sistemu progresivnosti bi v tem slučaju dobila večina (50.001 volilec) samo 12 poslancev, manjšina pa 8 poslancev. I. S. Mill pravi, da je v tem sistemu izraženo načelo tako pravično in racionalno, da bi se splošna in enaka volilna pravica na noben način ne smela uvesti drugače, kakor po proporcionalnem sistemu.

Način volitve po proporcionalnem sistemu je različen. Imamo omejeno glasovanje (vote limité), imamo skupno glasovanje (vote cumulatif) in imamo način, ki je uveden v ženevskem kantonu v Švici in za čigar uvedbo se zavzema na Angleškem

Tomaž Haram, na Danskem Andree in v Belgiji Hondt.

V ženevskem kantonu je uveden naslednji način: Politične stranke določijo pred volitvijo svoje kandidate in jih naznanijo vrhovnemu uradnemu vodstvu volitev.

Liste kandidatov s programom dotičnih strank se nabijejo v posebnih celicah, kjer mora potem vsak volilec zapisati ime svojih kandidatov na uradno glasovnico, ki jo potem odda komisiji. Po končanem glasovanju se najprej konstatira, koliko glasov je dobila posamična lista kandidatov in potem se določi na podlagi oddanih glasov, koliko mandatov dobi posamična stranka.

Naj to pojasnim s praktičnim izgledom.

Volilni okraj ima izbrati 16 poslancev, volitve se je pa udeležilo 6413 volilcev, ki so oddali za klerikalno listo 2150 glasov, za napredno listo 1783 glasov, za nemško listo 787 glasov, za italijansko listo 1221 glasov, za socialistično listo 472 glasov.

Število mandatov bi se posamičnim strankam določilo po tem, po kolikrat je dobila toliko glasov, kakor jim mora v tem slučaju imeti vsak izvoljenec, katero število se dobi, če se število volilcev (6413) dividira s številom mandatov (16). Torej: $6413 : 16 = 400$. Mandati bi se v tem slučaju razdelili tako-le:

Klerikalna stranka bi dobila $2150 : 400 = 5$ mandatov in ostalo bi 150 glasov;

napredna stranka bi dobila $1783 : 400 = 4$ mandati in ostalo bi 183 glasov;

nemška stranka bi dobila $787 : 400 = 1$ mandat in ostalo bi 397 glasov;

italijanska stranka bi dobila $1221 : 400 = 3$ mandate in ostalo bi 21 glasov;

socialistična stranka bi dobila $472 : 400 = 1$ mandat in ostalo bi 72 glasov.

Izvoljenih bi bilo sedaj šele 14

poslancev, ali za ostala dva mandata bi ne bilo treba nove volitve, marveč ta dva mandata bi se priznala tisti stranki, kateri je poprej največ glasov preostalo, v tem slučaju nemški stranki.

Izmed kandidatov posamičnih list bi se potem proglasili za izvoljene tisti, ki imajo največ glasov.

To je sistem proporcionalnosti, ki korigira glavno krivico splošne in enake volilne pravice in za kateri se je izrekel tudi ustavni odsek kranjskega deželnega zbora.

Seveda je ta sistem mogoč samo tam, kjer se volitve ne vrše po okrajih. Ako bi se uvedel pri nas, bi morala cela dežela tvoriti en sam volilni okraj in bi moral vsak volilec glasovati za toliko kandidatov, kolikor bi imela dežela poslancev v državnem in v deželnem zboru. Pri nas bi to bilo pač mogoče, ali pa bi se to dalo izvesti tudi na Češkem in v Galiciji, to je jako domljivo.

Omejili smo se za danes na ta izvajanja, ker vemo, da je mnogo ljudi in celo takih, ki radi silijo v ospredje, pa nimajo pojma, kaj je izrekel ustavni odsek dež. zbora, ko je akceptiral splošno in enako volilno pravico po proporcionalnem sistemu.

Narodni boj v Trziču.

Ni še dolgo tega, kar smo trdili, da se oni najlepše smeje, kdor se zadnji smeje. En „slučaj“ je končan: in smejamo se mi. Fulminantna kazenska ovadba, katero je zagrešil bivši preiskovalni sodnik v Trziču, namreč odvetnik dr. Ambrožič, je bila v soboto dne 4. novembra 1905 na dnevnem redu pred c. kr. okrajnim glavarstvom v Kranju na komisiji v Trziču. Obtožbo je zastopal naš velezaslužni g. župan — zelo klavarno in je moral marsikatero vtakniti molče v žep. Ovadba je bila zelo obširna; ako bi bile njene navedbe

LISTEK.

Sobotno pismo.

Velečenjeni gospod urednik!

Ako Vam povem, da „Slovenca“ jako rad čitam, ne smete misliti, da sem kak strasten klerikalec. Stvar je povsem druga. Jaz dobim „Slovenca“ za dve kroni na leto in dandanes kogre trda za denar, se mora na vsak način ta nizka cena vpoštevati. Sicer ne smete misliti, da sem jaz v „Slovenčevem“ upravnistvu kak vsakdanji gost ali kak prav intimen prijatelj katerega ondornih gospodov. Nikakor ne! Vedite gospod urednik, da imam prijatelja, ki ima poleg mene še drugega prijatelja. Ta prijatelj je znan z nekim prijateljem, ki pozna četrtega prijatelja, kateremu je šef prijatelj. Vse to dolgo prijateljstvo mi pripomore, da dobim „Slovenca“ za to ceno. A ne mislite, da sem jaz edini, ki uživa take udobnosti. Kdor potrebuje krajšo vrsto prijateljev med seboj in šefetom, ga dobi še ceneje; kdor pa je direkten znanec njegov, mu pa ni treba odšteti niti solda celo leto, a vseeno mu romajo „Slo-

venčeve“ številke dan za dnevom v hišo tako dosledno, kot je dosledna „Slovenčeva“ politika. Vsled tega ni čudno, da je „Slovenec“ tako „razširjen“ in da trdi, da je on list, ki se najbolj bere. Zato je tudi „Slovenčeva“ stranka t. j. stranka njegovih bralcev silno „močna“ in če je pred par meseci še pisal „Slovenec“, da se ga je tiskalo po 6000 številkih en dan, menim, da se ni dosti zlagal, ker število njegovih „naročnikov“ je večje, kot Vi sodite!

Semtertja mi „Slovenčevi“ naročniki, ki plačujemo po dve kronici na leto za ta list in ki se smatramo za upravnistiške knjigah Vašega šenklaškega kolega kot dobri plačniki, ugibamo, kako je mogoče za tako sramotno ceno dajati „Slovenca“. Dve tretjini vseh „naročnikov“ ga dobite popolnoma zastoj in le ena tretjina plačuje: kje se krijejo izdatki z dohodki? Tako nekako, kot Vi pravite, „izza kulis“ sem zvedel, da je „Slovenec“ zato tako poceni, ker je njegovo upravnništvo preverjeno, da več vreden ni. Slabo blago se poceni prodaja, to ve vsak zadnji vaški branjevec in da je „Slovenčeva“ cena tako blizu

ničli, tudi ni tako brez brez nestika z zgorajšnjim aksiomom glede slabega blaga in nizke cene.

Seveda tega ne ve večina „Slovenčevih“ bralcev. Kar se bere v „Slovencu“, je živa resnica, ki je ne prevrže nihče. Za „Slovencem“ stoji ljubljanski škof, za tem rimski papež; in potem bi si upal kdo misliti, da „Slovenec“ ne piše čiste resnice? Kdor dvomi o tem, samega sebe ometava z blatom zasmehovanja. Tako sodijo „Slovenčevi“ bralci in basta!

Vkljub neomejeni veri v „Slovenčev“ nezmotljivo pisanje smo pa nekateri naročniki njegovi vendar začeli nekoliko z glavo majati, ko smo premišljali „Slovenčev“ stališče glede serške in knežške afere. „Slovenec“ trdi glede razsodbe o knežškem tolovajstvu, da „je težko pri tem ali onem (obsojencu) sploh najti kako krivdo s hudodelnim namenom“. Kdor je bil pri razpravi tri dni in poslušal izpovedbe prič, zdeti se mu mora ta „Slovenčeva“ trditve prav krepka laž, katere edine so se posluževali obtoženci, poznejši obsojenci. Ker je „Slovenec“ zastopnik klerikalne stranke, h kateri pripadajo tudi vsi obsojenci, ne moremo drugega

misliti, kot da „Slovenec“ samega sebe smatra kot soobsojenca, sicer ne bi kvasil takih bedastih trditev, ki so lastne le obsojencem, ki trdovratno taje vsako krivdo, akoprem se jim dokaže z neovrgljivimi pričami.

„Slovenec“ dela pararelo med knežško in sorško zadevo. Pri razsodnem listu, ki računa na razum in logično sklepanje svojih bralcev, bi se to ne zgodilo, pri „Slovencu“ pa, kjer manjka eno kot drugo, je vse mogoče. Da skuša „Slovenec“ vse zmešati, da bi v kalni vodi lažje ribaril, se razvidi iz vsake vrste, ki jo je zapisal v teh stvareh. Berce je grešnik. Liberalci so grešniki, škof je pa nedolžen in nedolžen je glavar Cron, nedolžen tudi orožnik Mak. Da je „Slovenec“ najbolj vzel v obrambo škofa Jegliča, je čisto naravno, hlapec ne bo nastopal proti gospodarju. Trikrat ali štirikrat je moral — po izrečenem škofovem naročilu! — povedati, da je dajal Jeglič iz lastnih sredstev Berceju podpore, le da bi se zmanjšal velikanski vpliv mogoče zasušnice, katere je deležen vsled zadnjih dogodkov v Sori škof Jeglič. Paralela se da potegniti le med Gočami in Knežakom na eni strani, na drugi

pa med Domžalami in Soro; kdor poteguje drugače, ima jasen namen slepiti in begati ljudi.

Škof Jeglič je ustrelil zadnjič velikankega kozla, ko je pozabil iti k pogrebu g. Malenška. Vi ste ga korenito potegnili za „sladke“ in ste pač mislili, da ste zadeli v črno, ko ste mu očitali sovraštvo do pokojnega župnika še onstran groba. A „Slovenec“ Vas je „dal“! Škof je dobil grdo pretilno pismo, pomislite, in tega grdega pretilnega pisma se je škof tako zbal, da si ni upal priti k pogrebu! „Ako prideš, se bo Tvoja mitra po blatu valjala, župnikove smrti si Ti v prvi vrsti vzrok,“ tako se je glasilo dotično grdo pretilno pismo. Za preomejene nas smatrata škof in „Slovenec“, če mislita, da bomo verjeli, da se je zaradi tega pisma škof splasil in se doma lepo zaprl v svoje sobane. Še „Slovenec“ sam ne verjame škofovim besedam, ko pravi: „Sicer je naše mnenje, da bi bil prevz. g. knezoškof v kljub tej grožnji lahko brez skrbi šel k pogrebu“. Res je taka! Škof ni šel k pogrebu, ker rajni Malenšek ni nič agital za njegove davek za šentvidske zavode. Ko je bil zadnjič „ofer“ v šentpetrski

resnične, bi bili tržiški Slovenci pravcati tolovaji. Zelo zanimivo je bilo slišati priči dimnikarja Abačiča in ključavničarja Theuerschuba izjaviti, da sta dotični večer že ob osmi uri spala ter izvedela o demonstraciji šele drugi dan. In vendar stoji v ovadbi, da ta dva gospoda vesta posebno mnogo povedati o ljudeh boljših slojev, naznanjenih v ovadbi. Priča gospa Häusermann, katera bi morala povedati, da je videla demonstrante kamne pobirati in v rokah vihteti, je izpovedala, da o tem ničesar ne ve; taka je bila izpoved tudi vseh drugih prič in končno ni ostalo od dolgovzne ovadbe ničesar drugega, kakor to, kar smo mi sami povedali: da se je žvižgalo, piskalo, klicalo „na zdar“ in „živio“ in pufj Rieger — zadnje z motivacijo, ker je zaslužil — in pelo. Iz vseh teh dejanj je nastal pregrešek kaljenja nočnega miru; po pričah pa se je dokazalo, da je lagal župan Mally, da je lagal petelinček Gücken, da je lagal odbornik Bortolotti in končno se je dokazalo, da je dr. Ambrožič kot zastopnik tržiške občine pravilno informiran, vendar nalašč in vedoma sestavil lažnivo ovadbo in hotel v blatu teptati ljudi in poštenje ter škodovati ljudem, ki niso ničesar zakrivil. Tem ljudem: županu Mallyju, Gücknu, Bartolottiju in dr. Ambrožiču kličemo: sram vas bilo.

Predstoječa dejstva sicer ne trebajo komentara, vendar si ne moremo kaj, da bi ne opozorili tako širšo javnost kakor tudi Tržičane, osobito one, kateri imenujejo v „Slovenec“ naše delovanje humbug — hvala lepa, „Slovenec“ dela naprednjakov sploh še ni nikdar priznal in ga tudi nikdar priznal ne bo, dasi tisti, ki se največ široko-ustijo, ne samo, da nič ne delajo, ampak vsako delo za izključno narodnost ovirajo. (Oho, delajo že, namreč zgago! Op. stavca.) — na nasilnost tržiških Nemcev. Ako tržiški Slovenci pravčasno ne bomo postiljali postelj, bomo ležali na deskah, na tleh in bomo morali biti Nemcem hvaležni, ako nam bodo dovolili pobirati drobtine, katere jim bodo padale z bogato obložene mize. Komur je to prav, naj spi še nadalje in naj intriguje proti nam še naprej, mi gremo svojo pot in po tej poti pridemo sigurno do cilja.

V znamenju blamaže nemških nasilnikov v znamenju že 29. oktobra 1905 napovedanih „Slovenčevih“ intrig se je vršil dne 5. novembra 1905 ustanovni občni zbor društva „Narodni dom“. Dasi od nasprotne nam slovenske stranke nismo pričakovali kaj posebnega, smo čakali vendar dobro uro na pripadnike njene, češ, skupno bomo delovali. Dobro so si zmislili. Končno so poslali namreč dva na zborovanje. Po pravilih ima pripasti „Narodni dom“ v last „Slovenskemu bralnemu društvu“ v Tržiču, kakor hitro bodo izplačani vsi deleži in poplačani vsi dolгови. Polovico čistega

dobička dobi imenovano bralno društvo, drugo polovico pa družba sv. Cirila in Metoda. In kaj sta zahtevala ona dva? Nič manj in nič več, da naj bo „Narodni dom“ v Tržiču klerikalno podjetje. To je bil namen klerikalne stranke in sicer končni namen, kateri je bil zborovalcem na mah jasen kot beli dan, le dotična, sicer vsega spoštovanja vredna gospoda tega nista uvidela. Mi jima povemo: nam je najprvo za slovensko stvar v Tržiču in ne bomo trpeli nikdar, da bi dajali izključno slovenskim napravam katoliške, krščanske ali katerekoli izven narodnosti stoječe predikate: narodno-slovensko ni katoliško in ni krščansko, ampak samo slovensko, kar pa katoličanstva, krščanstva in svetosti nikakor ne ovira. Ne damo si torej vzeti in ne bomo nikdar zatajili uočela: kadar se bijemo za narodnost, čutimo samo eno: da smo Slovenci in da delamo za slovensko stvar. Kdor tako čuti, ta je naš, ta je z nami in za slovensko stvar, kdor ne, je proti nam. Ako temu ali onemu tržiških Slovencev ni prav „Narodni dom“, naj gre v „Katoliški dom“ — cerkev; ko molimo mi Boga, ga molimo na Njegovi Neskončnosti pristoječem mestu ali doma, med svet pa ga ne nosimo, liki margaritas proicere porcis. Kar spada med svet, ostani med svetom: narodnost; kar spada v cerkev, ostani v cerkvi: vera, katoličanstvo, krščanstvo in pobožnost.

S tem smo docela pojasnili naše stališče, to stališče je edino pravo, kajti oni, kateri hoče na kvar eni ali drugi doseči z narodnostjo veri koristi ali pa doseči z vero koristi narodnosti, izrablja eno ali drugo v dosego svojih stremiljenj, smatra eno za glavno, drugo za postransko stvar, kar se ne strinja s faktom: vera je glavna stvar, a narodnost, poleg vere itak glavna stvar, obe samostojno obstojata, obe lahko druga drugo podpirata, služiti pa druga drugi ne moreta.

Tako stoji danes stvari. Naša klerikalna stranka pa je celo kontradiktornost forsiral; njej sta vera in narodnost sredstvi, niti ena niti druga ji ni samostalen cilj, cilj klerikalne stranke je nadvlada. Te pa ne bomo mi priznali nikdar in se ji ne bomo uklonili nikdar!

Da je hotela klerikalna stranka tudi v Tržiču nad „Narodnim domom“ pridobiti si nadvlado, se bodele prepričali iz „Slovenčevih“ tržiških novic že danes, le čitajte „Slovenca“; mi na nje ne bomo odgovarjali, saj so bile že nekatere dosedanje strupenejšje kakor one v nemških štimcah „Grazer Tagblatt“.

Proti vsemu pričakovanju je bil ustanovni občni zbor društva „Narodni dom“ v Tržiču obiskani pretečeno nedeljo mnogobrojno. Podpisanih je že nad 60 deležev — samih Tržičanov, kar za prej zaspani Tržič ni majhna vsota. Izvoljeni odbor bode imel pač mnogo posla, a v trdnem prepričanju,

da bode uspeh odgovarjal delu, smo pričeli in bomo nadaljevali.

S tem za enkrat končamo. Gospod urednik, iskreno se vam zahvaljujemo, da ste dali našim dosedanjim člankom prostora v svojem čislanim listu. Za sedaj bomo prenehali; na „Slovenca“ dosedanja kakor tudi bodoča izvajanja ne bomo odgovarjali, ker bomo videti, kdo je dosleden. Očital nam je namreč zadnjič, da smo osebni, in da se z osebnimi napadi ničesar ne opravi. Torej „Slovenec“, ker to veš, ostani pri stvari ter nas stvarno pobijaj, če ti pa drago, obregni se tudi na to ali ono osebo: tvoja graja je svobodomiselnim ljudem hvala. Gospod urednik, torej še enkrat: hvala in na zdar!

Balkanska pisma

Parlament. — Zarotniki. — Srbsko posojilo. — Balkanska zunanja tržina. — Sultan Abdul Hamid.

Belgrad 9. novembra.

(—ut.) V srbski narodni skupščini se je dokončala dolgotrajna adrečna debata in skupštinska adresa se je že izročila kralju. Debata je dosti dolgo trajala, a to v sled tega, ker je v sedanjih skupščini dosti takih poslancev, ki so prišli sedaj prvič v narodno zastopstvo, pa radi govorijo. In ne samo, da radi govorijo, nego tudi mnogo govorijo. Tako je n. pr. neki učitelj, predno je začel govoriti o stvari, izjavil, da bo govoril čisto na kratko, a ko je začel govoriti, je menda na to svojo obljubo popolnoma pozabil, pa je govoril celo uro in pol. V ostalem, on je menda mislil, da je to malo! Končno se je že mnogim preneumno zdelo, da se o adresi toliko časa razpravlja, pa so mnogi poslanci, ki so se zglasili za govornike, svojo namero opustili, samo da se adrečna debata čimpreje konča. To je bilo zelo pametno, ker predolga razprava o adresi ne pomeni nič drugega kot potrat časa, a čas je drag — vsak poslanec stane državo dnevno 15 dinarjev.

Srbska narodna skupščina se mora pohvaliti posebno v enem oziru. Tukaj so namreč razprave stvarne in osebne razžalitve so zelo redke in tudi ako se kdaj pripeti, da kak poslanec katerega-sibodi svojega tovariša osebno razžali, prosí ga navadno v prihodnji seji za odpustanje. Burni prizori v narodni skupščini so zelo redki, a zato je dovolj zdravega humora, ki pa je navadno tako nedolžen, da se smeje tudi oni, proti kateremu je naperjena kaka humoristična opomba.

Drugačnega temperamenta so Bolgari in njihovo narodno gibanje bi se lahko primerjalo s proslulim avstrijskim državnim zborom. Pred nekaj dnevi je prišlo n. pr. v sobranju do tega le pripora: Ko je poslanec Teodorov končal svoj govor, nastal je v zbornici silen vihar, v katerem je tudi poslanec Hristov nekaj kričal, a poslanec Jonov mu je zaklical: „Mlči ili šče ti zapuša ustata!“ — „Mojata usta“ — je zakričal ves besen Hristov. — „Nikoj ne

može, da ji zapuši, a najmaliko ti, profesionalni kradec i falsifikator na bankoti!“ — „Čekaj, da ti kaže az, koj je kradec i falsifikator!“ zakriči Jonov in poteče proti Hristovu v nameri, da ga udari in nastal bi pretep, da ni priskočilo nekaj poslancev iz večine, ki so Hristova rešili. Ta slučaj ni osamljen, kar je obžalovanja vredno.

Na Bolgarskem je interesantna tudi ustava in tiskovni zakon. Članov narodnega sobranja ne čuva imuniteta ves čas, dokler so poslanci, nego samo toliko časa, dokler je zasedanje sobranja, a ko je zasedanje zaključeno, je poslanec navaden človek, ki ga sodišče lahko obsodi brez dovoljenja parlamenta in zato poslanec Stašimirov n. pr., ki je hud opozicionalec, vedno beži v Švico, ko se zasedanje narodnega sobranja zaključi, ker se opravičeno boji, da bi se mu vlada osvetila radi člankov, ki jih piše v „Denu“ proti vladi in proti knezu. — Na Bolgarskem je popolna tiskovna svoboda, tako, da se časopise na noben način ne more plemiti, ali zato kaznujejo časnikarja kar z nekaj leti ječe, ako napiše kaj takega, kar bi bilo na Hrvatskem (dežela konfiskacij!) samo zaplenjeno! Pred nekaj meseci je Mihajlovski, največji nasprotnik kneza Ferdinanda in sedanje vlade, priobčil v „Denu“ članek proti knezu. Članek ni mogel biti zaplenjen, ali zato je bil Mihajlovski obojen na deset let ječe, ali kazni Mihajlovski ni nastopil, nego je šel k ministru notranjih zadev, katerega je prosil službe, kar je imelo pomeniti, da preneha z opozicije. Minister je stvar razmel in je rekel Mihajlovskemu: Službe Vam ne damo, pač pa letno pokojnino 4000 levov (frankov) . . . Vlada se je na ta način rešila nevarnega nasprotnika, a Mihajlovski je ubit, ker ga vse prezira, kar je tudi zaslužil.

„Štampa“ je prinesla v današnji svoji številki vest, da so imeli častniki-zarotniki sestanek, na katerem so govorili o svojem položaju. Zarotniki — pravi „Štampa“ — obžalujejo, da se je med njimi našlo 6—8 tovarišev, ki se niso zadovoljili s tem, da so 11. junija 1903. l. rešili Srbijo tirana, nego izrabljajo ta dogodek v svojo osebno korist in skušajo vplivati na tok državnega življenja, kar se mora najodločnejše obsoditi. Zarotniki so — pravi „Štampa“ — izročili na merodajnem mestu memorandum, v katerem zahtevajo, da se onih 6—8 častnikov-zarotnikov, ki se mešajo v državne posle, odstrani iz vojske.

„Štampa“ je sicer znana kot senzacionalen list, ali ta vest bi vseeno lahko bila istinita. Istinit je namreč fakt, da so zarotniki ogorčeni na onih 6—8 svojih tovarišev, ki kompromitirajo dogodek od 12. junija 1903. leta in zato bi ne bilo nič čudnega, da se tej šestorici — osmerici brezvestnih špekulantov odločno pokaže njihovo pravo mesto, ki je — v kavarnah, a ne v dnevnih politikih. Zdi se, da tudi vlada namerava v tem oziru nekaj ukreniti —

in bilo bi potrebno, že zaradi tega, da se vzpostavijo redni odnošaji z Anglijo, ki danes vodi v Evropi prvo besedo, pa je za Srbijo potrebno — radi njene balkanske politike — da si pridobi naklonjenost Anglije.

V kratkem bomo videli, kaj je na stvari.

Vlada je objavila službeni Communiqué o rezultatu pogajanj finančnega ministra v stvari posojila. Iz tega communiqué-a vidimo, da se pogajanja vršijo z neko mednarodno finančno skupino, v kateri sodelujejo naslednje banke: Stern Brothers v Londonu, Hoyer et Comp. v Amsterdamu, Société Générale v Parizu in Union-Bank na Dunaju. Posojilo bo podpisano čez nekaj dni v Bruslju. Posojilo znaša 60,000,000 dinarjev efektivnih, obresti 4 1/2 %, amortizacija 50 let. O kurzu posojila communiqué ne govori nič stalnega, samo se trdi, da je povolnejši kakor je bil kurs projektiranega posojila prejšnje vlade. — O tem, da li je kurs v istini povolnejši kakor je bil pri projektiranem posojilu prejšnje vlade, mogli bomo soditi potem, ko se ta objavi, a za sedaj nam ne preostaja drugo, kakor vladnemu communiqué-u verovati.

Finančni minister g. dr. Milan Marković odpotuje te dni v Bruselj, da podpiše ugovor o posojilu, ki v kratkem pride pred narodno skupščino, da ga še ona odobri ali zavrne.

Že v zadnjem pismu sem govoril o letošnjem velikem eksportu poljedelskih produktov iz Srbije in o pomankanju železničnih vagonov, da bi se eksportu moglo udovoljiti. Vagonov se do sedaj ni moglo pribaviti, ker jih niti ogrske železnice — od katerih bi se mogli izposoditi — nimajo dovolj in zato imajo srbski eksporterji občutno škodo. Računa se, da je škoda že sedaj dosegla znesek 10 milijonov dinarjev! Cena zlata je zopet padla za dve pari pri Napoléon d'or-ju in se pričakuje, da pade še za kakih pet par. Zato si srbski eksporterji sedaj ničesar bolj ne želijo kakor srebrnega denarja in vagonov, ker blaga je izobilju.

„Le Courier de Sophia“ prinaša v poslednji svoji številki pod naslovom „Le commerce étranger de la Bulgarie“ (Zunanja trgovina Bolgarske) interesantne podatke o bolgarskem eksportu in importu. V drugem tromesečju t. l. je bilo importiranega blaga na Bolgarsko v vrednosti 26,780,409 levov (frankov) a eksport je znašal 37,317,815 levov — torej je bil eksport za 10,537,407 levov večji od importa, a v istem času l. 1904 je bil eksport samo za 2,760,139 levov večji od importa, ker je prvi znašal 34,440,692. a drugi 31,672,624 levov.

Ta pojav, da se namreč uvoz zmanjšuje, a izvoz povečuje, se ima razlagati s tem, da se domača industrija razvija, kar se zapaža tudi v srbski zunanji trgovini. Zato se bo

Dalje v prilogi.

cerkvi za to škofovo politično postojanko, prinesli so vsi darovalci nekaj nad pet goldinarjev. Kdor ve, koliko ljudstva je bilo pri Malenškovi pridigah in komur je znano, da so šentpetrski župljani dobri kristjani, ki dajo, kadar vedo, da je potreba, spoznati mora, kakšno navdušenje vlada za škofove zavode med verniki, katerim njihov župnik ne zabičuje, koliko morajo prinesiti, da se fara bolj prikupi škofu. Ker rajni Malenšek ni pomagal dosti uspešno zidati škofove trdnjave, se ni prav nič čuditi, če Jeglič ni čutil do njega nebenih gorkih simpatij in mu to čuvstvo tudi ob Malenškovem mrtvaškem odru ni zginilo. Kar se tiče pretelnega pisma, se je le čuditi, da ga je tako pozno omenil „Slovenec“. Škof je pismo dobil vsaj predpretekli četrtek ali petek dopoldne, a „Slovenec“ je šele v ponedeljek vedel o njem povedati. Povem Vam, gospod urednik, da gre po klerikalni stranki glas, da je dotično pretinlo pismo sfabriciralo „Slovenčev“ uredništvo v nedeljo, ko se je že spekel „Narodov“ poper. Sicer pa „Slovenec“ vsled tega na verodostojnosti prav nič ne zgubi — ker nima nič izgubiti.

Pa da ste mi zdravi! R.—a.

Na devinski skali

Zgodovinska povest.

(Dalje.)

Četrty del.

„Velikaši in vitezi — prosim, posvetite svojo pozornost mojim besedam. In če bi kdo v mojih besedah hotel iskati povodov, da bi dvomil o mojem kristjanskem prepričanju, mu kmalu pokažem, na kaj lahko opre svojo obobtožbo. Mene ni navdahnili sv. Duh. Po moji sodbi je Bog odmeril vsakemu človeku primerno modrost in če je ne porabi po svoji vesti, bo dajal zato odgovor pred večnim sodnikom. Zgolj moja prirojena pamet mi je razsvetila temo, da vidim prihodnjo usodo naših dežel in jaz nikakor ne presegam dopustnih mej, če tu javno obdolžim papeža Inocencija III. in oglejskega patijarha Wolgerja, da hočeta podjarmiti vse Furlansko in Goriško, Kras, Istro in Kranjsko ter nam ugrabiti naše pravice.“

Spričo teh neustrašnih besed je med zborovalci zavladalo ne le prese-nečenje, marveč polastil se jih je pravi strah. Oton Vipavski je spoznal, da bo Juri po tem uvodu težko prišel do tega, da bi se bavil z njim in odvalil se mu

je kamen od srea. Grof Majnhard, ki se je doslej smehljaj, je postal naenkrat resen in čutil je, da je stvar postala velikega pomena. Navzočni duhovniki so bili razburjeni, vsa družba pa je z največjo pozornostjo sledila daljnim besedam devinskega vladarja.

„Nikar ne mislite, velikaši in vitezi, da svojih besed nisem preudaril ali da so me prevzela čuvstva. Ne! Že dve leti opazujem, kako skuša cerkev korak za korakom pridobivati vedno večjih pravic in zmanjšati naše pravice in našo posest. Dve leti sem upal, da se svobodni velikaši, ki mene daleč prekašajo po izkušnjah in po modrosti, upro cerkvenim usurpacijam, a ker se nihče ni ganil, sem si štel v dolžnost, da to jaz storim. Nisem zahteval, naj se skliče splošen shod goriškega, furlanskega, kraškega in istrskega plemstva, kajti dobro sem vedel, da ga rimska cerkev gotovo prepreči ali pa prepove. Slučajni sestanek velikašev in vitezov v tem mestu mi je podal priliko, da stopim pred Vas, predno je tiranska cerkev mogla to onemogočiti. Danes stojim pred Vami, plemeniti in mogočni gospodje, ter Vas kličem na obrambo naših sedanjih pra-

vic in na boj za zopetno pridobitev, nam že odvzetih pravic. Moja obdolžitev ni neutemeljena, zakaj Bog je hotel, da je prišel v moje roke pisani dokaz, da cerkev res zasleduje tiste namene, ki sem Vam jih povedal.“

Pri teh besedah je Juri uprl plamteče svoje poglede v Otona Vipavskega tako ostenativno, da so jim sledile oči vseh zborovalcev, kar je spravilo Otona Vipavskega v največjo stisko in čeprav se je močno trudil, da jo prikrije, se mu to vendar ni posrečilo.

Grof Majnhard je priskočil Otonu Vipavskemu na pomoč. Naglo je zaklical Jurju:

„Nadaljujte, gospod, nadaljujte.“

Juri je stopil bližje k svojemu sedežu, da bi mogel nanj upreti roke in je potem nadaljeval svoj govor. Popisal je nekdanje pravice plemstva in pojasnil, kako je cerkev, ki je bila dolga stoletja podrejena državi in posamičnim posestnikom fevdov, zrasla počasi državi čez glavo, se osvobodila vsake odvisnosti, odvzela plemstvu velik del njegovih pravic, ne le tistih, ki so se tikala cerkve same, marveč tudi velik del posvetnih pravic. Cerkev se trudi, da zadobi gospodstvo nad vsemi

ljudmi in da spravi vse pod svoje gospodstvo.

„V tem, ko smo nosili svojo kožo na semenj za cerkev,“ je nadaljeval Juri, „v tem, ko smo se v prid cerkve vojskovali v sveti deželi, ko smo prelivali pagansko kri, se borili za obrambo cerkvenih privilegijev, v tem je cerkev spletla strahovito vrv, ki jo je vrgla nam vsem okrog vratu. Prej je bil vsakdo podložen svojemu vladarju, in vladarji so bili podložni cesarju. Cerkev pa si je izmislila novo hudodelstvo in prilastila si je pravico, da sama in ne oziraje se na nas in na cesarja sodi vse. Cerkev nam ni mogla vzeti sodstva v posvetnih stvareh — zato je izumila sodstvo o nebeških stvareh. Če je človek pošten, zvest in pravičen, zdaj ni več dovolj. Vsak duhovnik se izdaja za božjega pooblaščenca in cerkev si lasti pravico, da sodi vse ljudi po svojih zakonih in jih kaznuje po svojih biričih, kadar se gre za takoiimenovane grehe proti Bogu. Versko prepričanje vsakega posameznega človeka se preiskuje in cerkev dela iz tega prepričanja hudodelstvo in si lasti pravico, da sodi življenje in smrt dotičnikov. Krivoverstvo je sredstvo, s katerim

import v balkanske države vedno zmanjševal, a eksport se bo povečeval. Potrebno je, da se industrija razvije, ker za sedaj se ona nahaja v Srbiji in Bolgariji komaj v začetku svojega razvoja.

Slučajno sem dobil v roke najnovejšo številko mladoturškega lista „Mechveret“, ki ga izdaja Ahmed Rirâ v Parizu na turškem in francoskem jeziku in ki ima za svoje geslo napisane besede: ordre et progrès (red in napredek). Razen mnogih drugih interesantnih stvari našel sem v listu tudi vest, da se sultan Abdul Hamid silno jezi radi potovanja njegovega vazala kneza Ferdinanda v Pariz in ker se boji, da ne bi postala Francija preveč naklonjena Bolgarski, namerava naročiti v Franciji nekoliko topničak, a obenem poveri popravilo mosta čez zlati rog v Carigradu, ki veže Galato s Stambulom, Francozom, da si oni zaslužijo na ta način (s topničarkami in s popravkom mosta) 14.000.000 frankov. Sultan upa, da mu bodo Francozi potem bolj naklonjeni, ko jim bo dajal zasluzka. Naiven človek, ta sultan, ki misli, da se naklonjenost da kupiti!

Deželni zbori.

Celovec, 10. novembra. Posl. Rieder je predlagal, naj se nedeljski počitek tako spremeni, da se bode smelo v občinah, ki so navedene pod 2 in 4, prodajati blago ob nedeljah od 8. do 12. ure. — Da se spremeni postajališče Bistrica-Pulst v popolno postajo, se je dovolilo 12.000 K deželnega prispevka. — Potem je bila tajna seja.

Praga, 10. novembra. Takoj v začetku današnje seje je nastal vihar, ker je vrhovni deželni maršal odklonil čitanje interpelacij v zadevi konfiskacije časopisov, češ, da je v interpelaciji zopet ponovljen konfiskovani članek. Interpelantje so začeli kričati: »Naslednje: Imamo isti poslovnik, kakor v državnem zboru, kjer se take interpelacije brez zadržka predstajajo! Konservativni in ustavovorni veleposessniki so vložili proti interpelaciji protéš Interpelantje so v enomer vplili: »Namestnik in polica sta masakrirala ubogo češko ljudstvo! Nemci pa so kričali: »Bram vas bodi! Ne da bi izgrede obojaki in preklinjali ljudi, ki so okna pobijali in nastopali z revolverji in kamenjem, še zagovarjate jih! Roparska drhal! Z obeh strani so skočili poslanei pokonci in prav malo je manjkalo, da se niso dejanjsko sgrabili. Posredovalcem na češki strani se je končno posrečilo duhove pomiriti s dokazovanjem, da so jih Nemci slabo razumeli, ker interpelantje nikakor ne mialijo braniti izgredov temuč le svobodo tisk!«

hoče cerkev povečati in razširiti svojo posestvo moč in s katerim hoče podjarmiti ves svet. V naših deželah jih je le malo, ki so odrekli cerkvi to pravico. Med njimi sem tudi jaz. Strašno je, kaj se lahko zgodi, če dobi cerkev to oblast. Cerkev bo obtoževala ljudi in jih bo sama sodila. Krivoverstvo je hude delstvo, ki nima ne začetka ne konca. Če postane krivoverstvo res hude delstvo, pridejo lahko najnedolžnejši ljudje v največjo nesrečo. Kdo na svetu more reči, da nikdar ne greši ne z besedo ne z dejanjem proti kakemu krivkvenemu nauku. Vsakdo greši in vsakega bodo spravili lahko v nesrečo. Prej je cerkev odpustila grehe in trgovci so ji to morali plačevati z zlatom, posestniki z zemljišči; zdaj ima zablje in zaplenja imetje krivoverstva obdolženih nesrečnikov, kar ji nese še več dobička kakor odpustanje grehov za denar.

Skoro trepetaje so zborovalci poslušali devinskega vladarja. Še nikdar niso zbrani velikaši in vitezi slišali tako pogumnega govora, še nikdar tako resničnega pojasnila o stremljenjih rimake cerkve. Ta in oni, ki se je bil že cerkvi vdal, je kakor osramočen povedal glavo in gledal v tla. Drugi so si namigovali in se zadovoljno, skoro veselo spogledovali. Vsi zasebni interesi se stopili v ozadje in skoro vsi zborovalci so bili enih misli v tej vsem skupni stvari. (Dalje prih.)

Line, 10. novembra. Škof dr. Doppelbauer je predlagal, naj se zavrže sklep linškega mestnega sveta, ki uvede v šole mesto katoliške molitve mednarodno molitvic, ter naj vsaj do odločitve v deželnem železnem svetu ostane vse pri starem.

Dunaj, 10. novembra. Posl. dr. Gessmann je denunciral delavce državnih podjetij, ki so se udeležili demonstracij v prilog volilni reformi pred parlamentom.

Za der, 10. novembra. Včerajšnji seji je bilo vložnih 13 interpelacij, med njimi je bila interpelacija posl. dr. Dulibića zaradi ustanovitve realne gimnazije v Šibeniku in interpelacija posl. dr. Tresić-Pavičića zaradi prisnavanja in spoštovanja hrvaškega jezika pri poštinih ravnateljstvih. — Potem je v odločbo namestništva dvorni svetnik Nardelli odgovorjal na razna vprašanja in interpelacije. Rešilo se je več prošelj. Nemško pisana prošnja katoliškega društva se je odklonila. Deželnemu odboru se je naročilo, naj pouči vprašanje, kako bi bilo kninski muzej spremeniti v deželni muzej. — Potem se je završila generalna debata o regulaciji učiteljskih plač. Debata je bila zelo živahna ter so govorili Prodan, Biankini, Kvěkić, Vuković itd. Jutri se začne podrobna razprava o tem zakonskem načrtu.

Obstrukcija železničarjev.

Dunaj, 10. novembra. Pasivna resistenca se naglo širi tudi po progah severne in južne železnice. Na arovizacijo Dunaja vpliva že sedaj resistenca zelo občutno. Cene živilom rapidno naraščajo. Uradniki zapadne železnice se nočejo pridružiti obstrukciji.

Ljubno, 10. novembra. Posledice pasivne resistence so že zelo občutne. Vlaki imajo po tri ure zamude, a železnica noče prevzeti jamstva, da se kako naročeno blago pravočasno dostavi, kar je posebno občutno za gostilničarje. Sicer pa obstrukcija najbolj utruja uslužbenec same, ki nimajo skoraj nič odmora za počitek.

Praga, 10. novembra. Češki klub je odposlal svoje zaupnike k vladi protestirat pri obstrukciji železničarjev, ker grozi valed tega posebnemu mestu Pragi neznosna draginja.

Dunaj, 10. novembra. Tovorni promet na Frane Jožefovi železnici med Dunajem in Prago je vstavljen.

Vladna izjava o bolgarski politiki.

Sofija, 10. novembra. V večerajšnji seji sobranja je izjavil minister notranjih zadev, da je vladna politika glede Masedonije dobro preudarjena in sposobna, vplivati ugodno na rešitev masedonskega vprašanja. Vojno oboroževanje je potrebno s ozirom na politični položaj Bolgarske kot velesile na Balkanu in s ozirom na bolgarske načrte za bodočnost po rešitvi masedonskega vprašanja. Knesovi obiski na evropskih dvorih so imeli namen, s osebnim knesovim vplivom na evropske državnike spodbuditi položaj Masedoncev. Sporazumljenja s Grško ne bo nikdar mogoče doseči.

Položaj na Ruskem.

Vojaske punk v Kronstadtu. Vojaske vojnne mornarice so se spuntale ter strahuje celo mesto s grosodejstvi. Uporniki so najprej predložili poveljništvu svoje zahteve pismeno ter med drugim zahtevali smižanje aktivne službe od 7 na 6 let, mesečno plačo 10 rubljev, zboljšanje hrane in obleke itd. Ker so se jim prošnje odklonile, navalili so na stanovanja častnikov ter jih ropali. Pobili so 10 častnikov, ostali častniki so zbežali preoblečeni civilno. Pantarji so se polastili orožarne ter razdelili orožje med delavce. Mesto je popolnoma v rokah pantarjev. Mesto gori

na več krajih. Baje je skoraj pol mesta že uničenega. Petnajst ulic s najlepšimi trgovinami je razdanih. Ista usoda je sadela tudi klub »Navale« s dragoceno knjižnico vred. Meščani beže v trumah iz mesta. Na parnike je tak naval, da se ponuja po 1000 rubljev za prevoz, ki velja sicer le dva rublja. Bati se je, da požar doseže arsenal, kjer je shranjenih mnogo razstreliv. V tem slučaju je tudi nevarnost za Peterhof, odkoder je baje le valed tega strahu odšel car. Iz Petrograda dole ulane so puntarji sprejeli s bajoneti, kmalu pa so prestopili ulani k puntarjem. Uporniki imajo v rokah tudi več vojnih ladij, s katerih bombardirajo utrdb in na bregu postavljene kozake. Neka uporna ladja je streljala tudi na razne trgovinske ladje. — Preko Pariza se poroča, da so se garde in dragoneci v Peterhofu tudi pridružili puntarjem. Vseh upornikov je baje 25.000.

Boji v Odesi.

V mestu še vedno vlada anarhija. Občinski svet je brzojavil grafu Vitteju: »Ako se ne izdajo energične odredbe, ne bo mogoče rešiti mesta pred popolnim uničenjem.« Nad 40.000 rodbin je brez živila. Brzojavni urad so revosijonarji razstrelili s dinamitom. — Inozemski konzuli so sklenili, da pozovejo štajsijske ladje iz Carigrada, ki odpeljejo inozemce iz Odesa, ako se nemiri ne poležejo. — Gubernator poziva meščane za priče, ki so videli, kako so policijski uradniki zakrivali med izgrediv hudodelstva s izgredivniki vred.

Avtonomija za Rusko-Poljsko?

V petrogradskih višjih krogih se zatrjuje, da se isda v najkrajšem času za Poljsko ista avtonomija, kakor jo je dobila Finska.

Splošni štrajk v Varšavi se nadaljuje.

Šhod železničarjev, ki se ga je udeležilo nad 10.000 oseb, je sklenil, štrajk nadaljevati toliko časa, da se prekliše vojno stanje v Varšavi ter se dovoli neomejena politična amnestija. Dosedaj je bilo izpuščenih 1500 političnih kazencev.

Oficijalno poročilo o punktu v Kronstadtu.

Peterburška brzojavna agentura poroča: »V inozemstvu razširjene vesti o nemirih v Kronstadtu so zelo pretirane. Požari v mestu so pogosteni; po ulicah patrolirajo oddelki pešev, topničarjev in kosakov. Nemir se ne ponavlja. Punk, ki ga je drhal vprisnila, se je energično udušila.«

Manifest črnogorskega kneza Nikole.

Včeraj nam došli »Glas Črnogore« priobčuje na uvodnem mestu ta le manifest kneza Nikole: Dragi moji Črnogorci! Kdor se hoče smatrati kot član prosvetljenega človeštva, mora tudi biti svobodan državljani. Tega mnenja je tudi vaš stari knez in gospodar, ki se je s temi čustvi rodil, raste in oviše. Kaj je ogrevalo prai mojih in vaših prednikov? Kaj je omogočilo pešice gorev, da so na višinah svoje junaške domovine ohranili svojo slavo svobodo ter od tod vili v areo v robske verige uklenjenih bratov na Balkanu duha odločnosti in krepost nado? Ljubzen do svobode in ni česar drugega. Ta ljubzen je naš zaklad in naša životvorna moč; na njo smo ponosni, za njo živimo; če bi jo pa izgubili, bili bi mrtvi in legli bi v gomilo. Ali ni tako, junaki moji?

Svoboda, duh sloge in brezprimerna pokornost vaših dedov napram mojim, je to kršno državico okrepila in jo proslavila, da je danes ljubljena in, hvala Bogu, tudi ugledna in uvaževana pri jakih in silnih narodih. A da se ne samo obdržimo na tej višini, nego da se še višje dvignemo, moramo združiti vso našo moralno in fizično silo in moč v

blazor domovine. To zahteva od nas dolžnost in duh naše dobe. Na dan sv. Nikole se zberite, junaki moji, zastopani po svojih poslanih, ki si jih boste izvolili po odredbah moje vlade, okoli mene, da bomo skupno razpravljali, raziskovali in ukrepali o tem, kar bi bilo najbolje za našo domovino in za njen svobodni razvoj.

Nabavil sem vam orožja v izobilju: mečev, topov in streljiva — in ga vam dal v roke, ker vidim in vem, da boste to orožje, kakor do zdaj, tudi v bodoče umeli primerno rabiti, ako bo to zahtevala čast in varnost domovine.

Toda njej je treba še drugega orožja, zato sem se v času svojega 45letnega trudapolnega vladanja trudil, da vzgojim domovni sinove, katerim bi mogel za zaupanjem poveriti še to drugo orožje za napredek mile mi Črne gore. Napočil je čas, sinovi moji, da vas seznanim s njim ter vas oborožim po razmerju naših odnošajev in našega kulturnega razvitka. Zberite se torej na dan sv. Nikole okrog mene, da vas seznanim s svojo vlado, da se v srečnem dogovoru s njo in pred menoj posvetujete in da skupno doženemo, kaj bi bilo najboljša za pravi in zdravi razvitek naše očetnjave. V to svrhu se bomo ravnali po zgledih prosvetljenih in od nas naprednejših narodov in kar se bode tam na podlagi skušenj pokazalo, da je boljše v njihovem političnem življenju, kakor v našem patrijarhalnem režimu, bomo polagoma skušali prilagoditi našim razmeram. Razradoščen vsled tega in poln trajne žarke ljubezni do vas in svoje države, hočem, da vam iz popolnoma svobodne roke darujem gotove pravice v svrhu sodelovanja v narodnih zadevah in pri državni upravi.

Prvi pot moja radodarnost ne bo zelo velika, a tudi ne manjša, kakor ste jo pričakovali. Prepričan sem, da vi vsi mislite kakor jaz, da naj v svobodni zemlji živimo svobodno državljansko življenje in da je nam treba naš zdravi in junaški dom najskrbneje varovati nepremišljenih skokov in nevarnih pojmov, ker bomo samo v tem slučaju silni in močni. . . . Dano v naši prestolnici Cetinju, oktobra enaintridesetega v letu od Kristovega rojstva tisoč devetsto petem in vladanja našega šestinštiridesetem. Nikola.

Dopisi.

Iz Šmartna pri Litiji. »Lažljubovemu« zlobnemu dopisniku toliko v odgovor: Kdor je sam v nasprotju z vsemi desetimi božjimi zapovedmi, najbolj pa s četrto, ker s svojo materjo po zverinsko ravna, in je raz n tega še zapopaden v vseh poglavitnih grehih, najbolj pa v pijanosti in požrečnosti, tak naj ne sodi po svojih lastnih marogah poštenih Šmarčanov. Klančar in Dolinšek sta bila pač njegova brata. Prvi je bil ves čas naročnik »Domoljuba« in kuhinjski maček neke gostilne, v kateri se čita samo »Slovenec« in »Domoljub«. Drugi je bil demokrat in zastopnik pivovarne »Ljudske posojilnice«, kateri je na čelu dr. Šusteršič, in kot tak je prijatelj in zaveznik klerikalcev — podajte si torej roke! — Zakaj pa molčite o nekem svojem somišljeniku, ki je lahkomišelnost napravil na tisoče dolga, a ima to prednost, da je sin bivšega cerkvenega ključarja. Je li takemu vas dovoljeno? Glede učitelja Pleškoviča vam povemo, da vsak izobražen človek visoko čišla njegov značaj ker je vzvišen visoko nad vami. Če polijete še toliko svoje gnojnice nanj, ga pred izobraženim svetom ne egrdite. Vi in vaša topla backov naj pa sodi o njem kakor hoče. Poudarjamo še enkrat: mi, smo ponosni nanj, Bog daj le še kaj takih učiteljev v Šmartno; Radi romanja naših deklet v Rim vam povemo da če gredo, pa pokažejo pred svetom, da ljubijo in vzgajajo s svetim čuvstvom ljubezni svoja deteta, a vaše Marijine device, ha, ha, a la Črni vrh, Leskovec, in naše domače šmartinske! Znano je, kako delajo ljubice žegnanih fantov s »štruco«. Gredo pač v Rim, med potjo pa jo spravijo v kako klet (Črni vrh) ali v dimnik (Leskovec), nekoliko milejše je bilo v Šmartnem. Babica je ubogega črvička položila v ročno kosarico ter kot maslo in jajca odnesla proti kolodvoru h krstu. Sedanji »božji« namestniki ne kradejo časti le svojim bližnjim, ampak tudi Bogu. Saj je vendar Bog vzor svete ljubezni, miru in usmiljenja, njegov sin je učil prekrasni nauk: »Ljubite se med seboj!« Sedanji »božji« namestniki pa le nete sovraštvo in preprič med farani, kjer le morejo. Pa še nekaj. Kaj je z orglami in drugo cerkveno opravo, gospod dekan? Pravijo, da je »lagercins« na hotičkem

kolodvoru zelo visok. In kaj pa deske za zimski čas po cerkvenih tleh? Ali se vam farani nič ne smilijo? No, pa da imate le vi zakurjeno zakristijo, kaj vas briga potem ljudstvo! Svetujemo vam, poiščite denar tam, kamor ste ga djali, glede poštenosti pa pometajte pred svojim pragom! Končno naj še povemo dopisniku, da se liberalni stehri še ne bodo po njegovi želji podrli, ker so vedno močnejši, akoravno je teža velika.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. novembra.

— Škof in klerikalna stranka. Pri razpravi o volilni reformi v deželnem zboru so klerikalci napeli vse moči, da bi škofa Jegliča rešili vsake odgovornosti za početje klerikalne stranke. Vstajali so klerikalni govorniki drug za drugim in zatrjevali, da nima škof v politiki nič govoriti in da ga tudi nihče nič ne vpraša. Vstal je dr. Krek in zatrjeval, da škof v političnih stvareh nima nobene besede; vstal je dekan Arko in pojasnil, da duhovnik pač vpraša škofa, če sme kandidirati v državni ali v deželni zbor, drugače pa da se v političnih rešeh čisto nič ne ozira na škofa; in vstal je končno dr. Šusteršič in deklamiral, da se pač klanja škofu v cerkvenih rešeh, v političnih rešeh pa da se prav nič ne meni zanj in bi se mu naravnost uprl, če bi škof hotel nanj kaj vplivati. Občudujemo predrznost, s katero so klerikalni govorniki pri ti priliki bili resnici v obraz. Kar so povedali dr. Krek, Arko in dr. Šusteršič, to je direktna in očitna laž; ti govorniki so vedoma in očitno lagali, zakaj po cerkvenih postavah, ki so bile svoj čas v člankih »Rimski klerikalizem in še to in ono« natančno pojasnjene, ima škof dolžnost, da vodi politiko svoje stranke in bil bi po teh cerkvenih postavah z nikarn škof, če bi tega ne delal. Klerikalni govorniki morajo imeti posebne namene, ko predstavljajo škofa kot politično ničlo, kot škofa, ki se za politiko nič ne meni, in teh namenov ni težko uganiti. Odpor proti škofu Jegliču raste od dne do dne in javna nevolja se s elementarno silo obrača proti škofu. Do go je škof to preziral, ali naposled je le začel uvidevati, da sna postati nemogoč. In zato bi rad na skrivnem mešal politične karte, pred javnostjo pa veljal za nedolžno jagnje, ki se nič ne vtika v politiko. Potrebno je to tembolj, ker je dr. Šusteršiču ušlo priznanje, da tudi na visokih mestih pripisujejo škofu vso krivdo za razmere na Kranjskem in so prepričani, da vodi škof vso klerikalno politiko. To je prepričanje, ki sna škofa enkrat pomagati v Pleterje in to je drugi vzrok, zakaj so klerikalci osmežili škofa, predstavljajo ga kot brezvplivno bitje, ki se ne vtika v politiko in kateremu se ne pokorava niti stranka kranjske duhovščine. Ali ta poskus klerikalnih govornikov se je izjalovil, kajti škofova dejanja prišajo, da je ravno nasprotje tega res, kar so trdili Krek, Arko in Šusteršič. Znano je, kako je škof v svoji uradni lastnosti posegel v volilni boj. Iščal je klerikalcem v prid pastirsko pismo, ukazal razpostaviti v ta namen Najsvetejšo, odredil posebne molitve v ta namen in sam po cerkvah agitiral za klerikalno stranko. Svoj čas je povodom občinskih volitev v Ljubljani pisal šentjakobskemu župniku, gosp. kanoniku Rozmanu in umrlemu šentpetrkemu župniku, g. Malenšku pisma, v katerih jih je rotil, da naj napno vse sile za boj zoper napredno stranko. Šusteršič nam je pravil v deželnem zboru, da ima klerikalna stranka svoje vodstvo. Zakaj pa to vodstvo ne vodi volitev in zakaj ni to vodstvo pisalo gg. Rozmanu in Malenšku. Sicer pa kaj bi izgubljali besede, saj imamo v rokah pismen dokaz, da je vse to, kar so glede škofa povedali Arko,

Krek in Šusteršič, le sama »farbarija«. Leta 1901. so bile na Kranjskem splošne deželnozborske volitve. Škof je takrat poslal župniku Bercetu v Boštanj naslednji ferman:

Velečastiti gospod!

Dobro veste, da ste dolžni svojega škofa poslušati v vseh zadevah, katere so v ožji ali daljnji zvezi s verskim in cerkvenim življenjem. Sem spadam vprašanja cerkveno-politična in družabna. O teh imate raznih raztresenih navodil v listih vernikom in duhovnikom. In njih morate točno spoštovati, katero gibanje v naši škofiji odobravam kot škof in katero moram obsojati. Tudi ste natančno brali, kaj priporočam vernikom glede volitev. Škofjski list, ki bo tedaj izšel, prinese zopet navodil za duhovne in vernike. Od Vas želim, pa tudi odločno hočem in pričakujem, da boste pri sedanjih volitvah delali po mojem navodilu. Nasprotovanja javnega ali tudi skrivnega absolutno ne trpim in ne dopustim. Sami spoznate, da se ne sme delati protivno navodilom danim vernikom v pastirskih listih škofovih. Kako pohujšanje, ko bi župnik postopal proti slovesno izraženji volji škofa svojega!

V trdni nadi, da se boste po tem ravnali Vam želim blagoslov iz nebes v dani

Anton Bonaventura, škof.

Na Goričanah, 14 avg. 1901. To pismo je sijajen dokaz, da so Arko, Krek in Šusteršič v deželni zbor vedoma lagali, tu je dokaz, da je škof duša in vodja klerikalne stranke in da so se klerikalci zaman trudili, ko so hoteli prevariti javnost in visokim krogom nasuti peska v oči, predstavljajo škofa kot človeka, ki se nič ne vtiča v politiko in tudi nič govoriti nima.

— Dr. Šusteršič — Jugoslovan in »veliki Hrvat« ali naša klerikalna stranka v objemu s frankovci. Frankova »čista« stranka prava je imela v četrti svojo glavno skupščino v Zagrebu. Znano je, kako stališče zavzema ta stranka napram jugoslovanskemu vprašanju, ki ga popolnoma negira trdeč, da eksistira na slovanskem jugu zgolj hrvatsko vprašanje. Zvesta temu načelu ne priznava niti eksistence Srbov, niti Slovencev, ki smo za njo samo — »plainski Hrvati«. Politična zavednost hrvatskega naroda je v zadnjem času toliko napredovala, da je stranka, zastopajoča tako nemoderne in reakcijske nazore, popolnoma izgubila tla na Hrvatskem. Zaupanje doma je izgubila; ker si s svojo lastno močjo ne upa več pridobiti nazaj starega ugleda in prejšnje veljave, si je poiskala tuje pomoči ter stopila v službo »Grossösterreicha« in Danaja v borbi proti Ogrski. S tem svojim korakom pa je izgubila na Hrvatskem še tisto mrvico veljave, ki jo je doslej uživala. Kakor rečeno, je imela ta stranka v četrti v Zagrebu svojo skupščino. Na tej skupščini je prebral dr. Frank, kakor čitamo v »Hrv. Pravici«, tudi brzojavni pozdrav »predsednika slovenske katoliške stranke (dr. Šusteršiča), ki ima za seboj ogromen del slovenskega naroda, v katerem pozdravu se izreka za zedinjenje hrvatskih in slovenskih zemelj na temelju hrvatskega državnega prava«. — Stem pozdravom je torej oficijalno proglašena zveza med našimi klerikalci in Frankovo »čisto« stranko prava. Mi nimamo nič proti tej zvezi, nam je celo prav, da se je klerikalna stranka postavila v nasprotje z ogromno večino hrvatskega razumnštva, saj je to dokaz, da je slovenska klerikalna stranka samo ponižna služabnica Dunaja in dunajskim krogom pokornega Rima. Interesantno na tej stvari je to, da je dr. Šusteršič poslal gori navedeni brzojav, v katerem se izreka za politiko čiste stranke prava, šest dni kasneje, ko je v deželni zboru kranjskem na-

glašal, naj bi se Slovenci združili na temelju jugoslovanskega programa. — Nam sdi, da učeni dr. Šusteršič nima pojma niti o jugoslovanskem programu, niti o programu hrvatske čiste stranke prava! Ali ne ve, da program hrvatske čiste stranke prava, za katerega se je sedaj izrekel, izključuje jugoslovanski program, za katerega se je ogreval 3. t. m. v dež. zboru kranjskem? Ali se Šusteršič ne sveda, da se je s svojim brzojavom, v katerem se je izrekel za politiko čiste stranke prava, postavil na stališče, da Slovenci in Srbi ne eksistirajo na slovanskem jugu? O ta klerikalna konfuznost in nevednost!

— „Slovenec“ je večer prav nesramno napadel trnovskega župnika, g. Vrhovnika, dolžeč ga, da nas je on informiral o dogodkih pri predstavljanju ljubljanskih duhovnikov pri dež. predsedniku Schwarzu. Lampe bi rad utajil dotične dogodke, pa se prav ne upa. Ker obsega »Slovenec« notica žaljenje na časti, svetujemo gosp. župniku Vrhovniku, naj »Slovenec« toži in naj navede kot priče vse člane našega uradništva, ki bodo pod prisego potrdili, da je »Slovenec« lagal, ko je trdil, da je g. župnik Vrhovnik kaj sporočil bodisi v tej bodisi v kaki drugi stvari. Mi imamo že svoje zveze tudi z duhovskimi krogi in izvemo dovolj, kajti »Slov.« je v veliki zmoti, če misli, da so vsi duhovniki na njegovi strani. Boje se pa škofa ali so prišli, se zatajevati, toda s srom niso vsi v »Slovenecem« taboru. Za zgled, kaj vse izvemo, povemo samo tole: Gospod prošt Kulavice stoji oficijalno popolnoma na škofovi strani, ne oficijalno pa obsoja škofa in se je proti nekemu duhovniku izrazil, da ga »Narode« še vse premalo podaja in da bi bilo za celo škofijo dobro delo, če bi se »Narode« posrečilo strmoglavit škofa. Taci in še drugih stvari izvemo dovolj, pa ne od gosp. župnika Vrhovnika, ker jih ta sam ne ve. Značilno pa je, da duhovski »Slovenec« sramoti duhovnika in ga izpostavlja javnemu zaničevanju, dasi nima niti sence dokaza proti njemu, dasi se ta duhovnik ni še v nobenem oziru niti najmanj pregrešil. »Slovenec« sovraži župnika g. Vrhovnika, ker je častivreden, pošten, rodoljuben duhovnik in se po tem tako razlikuje od »Slovenčevih« duhovnikov, da mora vsakdo spoznati ta razlike.

— Koliko je v Ljubljani far? To vprašanje je za Ljubljano naravnost smešno, zakaj vsak ve, koliko je v Ljubljani far. Izjema je samo škof Jeglič. Sicer je že toliko časa škof v Ljubljani, da ga je cela dežela že do grla sita, ali koliko je v Ljubljani fara, tega ni vedel do zadnjega časa. Izvedel je to šele na dan, ko se je ljubljanska duhovščina predstavila deželnemu predsedniku Schwarzu. Pri ti priliki je deželni predsednik vprašal škofa, koliko je v Ljubljani far. Škof je odgovoril: štiri. Ta pa se je oglasil rajni župnik Malenšek, ki je stal poleg škofa in je zaklical: Saj ni res; Ljubljana ima pet župnij. Škof je čutil, da je grosovito blamiran. Kar zobje so mu škilestali in metal je na Malenška tako srdite poglede, kakor bi ga hotel razirgati na kosce. Gotovo bi se bil škof Malenška tudi maščeval, da ni vmes posegla smrt.

— Deželni predsednik Schwarz je v svojem odgovoru na interpelacijo zastran dogodkov v Sori opravičeval okrajnega glavarja Crona tudi s tem, češ, da mu mora biti kot predstojniku okrajnega šolskega sveta vstop v šolo vedno prost. To je navadna zvijača. Šola ni imela s to zadevo nič opraviti. Cron niti vedel ni, da je poslopje, v katero je šel z orožniki, šola; mislil je, da je župnišče, in šele med bojem je izvedel, da je v zmoti in da je dotično poslopje šola. Dež.

predsednik je trdil v svojem odgovoru, da je šel Cron samo zaradi miru in reda v Soro. Miru in reda ni nihče kalil, dokler ni prišel Cron s orožniki. Ljudje so voz, v katerem je sedel inkvizitor Šušnik, lepo in spodobno obrnili in ga poslali nazaj in vse je bilo v najlepšem redu. Sicer pa je Cron osebno interveniral tudi pri izročitvi cerkvenih knjig in spisov, pri čemer že celo ni imel ničesar opraviti.

— Predznanost, škofovega lista o aferi Bree. Gospodje v uradništvu »Slovenca« so nagrmadili na župnika Breceta cele gore neresnice. Vse te klerikalne lumparije pobijajo same sebe. Nekatere točke že danes označujemo: Bree je suspendiran — v resnici Bree ni suspendiran, temveč pravi, po škofu nastavljeni župnik v Boštanju. Brecetu je škof delil dobrote — v resnici je škof Breceta preganjal in konec temu preganjanju je napravil 30. oktobra, ko je tekla kri. Bree ni bil kanonično inštaliran — v resnici je izvršil inštalacijo župnika Breceta za Soro sam Anton Bonaventura Jeglič in je moral Bree plačati dotično takso. Župnik Bree ni imel v redu cerkvenih računov — v resnici ni mogel v nekaterih urah napraviti obširnih cerkvenih računov. Natančneje pojasnilo še pride o tem. Cerkvena oblast ni vedela, da bode prišla politična gospoda — v resnici je vedel ves kapitelj s škofom vred, da pride Cron s orožniki. Kanonik Sušnik je popolnoma dobro vedel, da bode v Sori klanje, a se ni ustrašil kot katoliški duhovnik svojih korakov. Zakaj ni storil svoje dolžnosti že pri župniku Hierschetu, ki ni bil Ljubljančan ali Kranjec, a je pod škofovanjem Jegliča bil župnik v Sori. Zakaj je sv. duh šele pred enim letom razsvetlil škofa, da je spoznal, da ne more biti Bree župnik v Sori. »Slovenčevi« zavijajo naj vedo, da bomo še v drugačni obliki postavili v pravo luč škofovo postopanje in brezmejno hudobnost klerikalne stranke.

— Župnika Breceta bi rad škof popolnoma uničil. Zato mu je preteklo soboto 4. t. m. prepovedal maševati v sorški župniji, kakor tudi v drugih sosednjih župnijah. Povsod drugod ima g. Bree pravico maševati in je v resnici še vedno aktiven župnik, seveda po škofovi naredbi, v Boštanju. »Slovenec« se je lagal, da je Bree pri g. župniku Vrhovniku v Trnovem. Pač je šel g. Bree obiskat svojega tovariša, ne pa stalno k njemu. »Slovenec« ima zopet neki namen pri tem, tudi g. Vrhovnika hoče začeti podajati. Oh ti hinavsko glasilo škofovo! Kakor čujemo, bode jutri v nedeljo župnik Bree maševal v trnovski cerkvi ob 8. uri. »Slovenec« bode pa seveda še dalje pisal o suspendiranem Brecetu. To je krasna katoliška navada, vredna cele klerikalne bande okrog »Slovenca«.

— Orožniki, ki so sodelovali pri odstavljanju župnika Breceta, so ovadili kakih 40 oseb, da so na ta ali oni način udeleženi pri dogodkih tistega dne. Kdor je Bercetov prijatelj, mora biti pripravljen, da ga orožniki ovadijo. Ali je to le slučaj, da so orožniki sedaj naknadno ovadili ravno tiste ljudi, ki bi mogli pričati proti orožnikom. Ali se hočejo na ta način orožniki isnebiti nevarnih priči?

— Osa. Zopet smo sterili korak naprej; dobili smo humorističen list »Osa«, čigar prva številka je danes priložena našemu listu in jo dobe zastoj naročniki in kapovalci »Slov. Naroda«. »Osa« bo tednik. Doslej so vsi slovenski humoristični listi izhajali ali po enkrat ali k večjemu po dvakrat na mesec. »Osa« pa bo izhajala vsak teden. Samo humorističen list, ki izhaja vsak teden, more biti aktualen. Kakor je spoznati iz prve številke, se je posrečilo pridobiti za sodelovanje umetnike, ki so popolnoma kos svojih nalogi. »Osa« bo prinašala v vsaki številki same izvirne umetniško izdelane slike in bo uradništvu, ki je v rokah odličnega pisatelja in humorista, posvečevalo ilustracijam največjo skrb in največjo pozornost. V vsaki številki »Osa« bo ena celo-

stranska podoba in več manjših ali namesto teh še ena velika. »Narodna tiskarna« se ni ustrašila ogromnih stroškov, ki jih povzročajo ilustracije. Kdor je količkej poučen, kaj veljajo samo klišeji, tiati bo lahko izračunal, koliko stroškov povzroči novi list. Dober, krasno ilustriran humorističen list s politično in satirično tendenco je bil že davne potreben, in zato trdno upamo, da se bo napredno občinstvo zavzelo za »Oso« in jo izdatno podpiralo. Z ilustracijami, kakor jih bo prinašala, »Osa«, bi se lahko ponašal vsak svetovni humoristični list. »Osi« so obljubili svoje sodelovanje tudi odlični pisatelji, in kakor se vidi, so eni že izpolnili svojo obljubo. Taka pesem, kakor je »Škof in muza«, bi delala čast tudi »Simplicissimu« ali »Jugend«. Preiskrbljeno je v vsakem oziru, da bo »Osa« imeniten list, da bo prekosil vse podobne liste, kar smo jih imeli in jih še imamo ter da bo tak, da bomo lahko nanj ponosni. Spričo ogromnih stroškov je pa treba, da občinstvo »Oso« izdatno podpira z naročbo. Cena je jako nizka. 10 kron na leto za list, ki izhaja vsak teden z umetniškimi ilustracijami — to je prava bagatela. Posamična številka velja 20 vinarjev. Upravištvu prosim, naj se naročnina čimprej pošlje, da se bo vedelo ravnati. Posamične številke »Osa« se bodo prodajale po vseh tistih trafikah, kjer se prodaja »Slov. Narod« kakor rečeno, dobe današnja številka »Osa« brezplačno vsi naročniki in odjemalci »Slovenskega Naroda«.

— Blamaža. »Slovenec« in »Domoljub« sta kruto napadala učitelja Silvestra v Črnom vrhu nad Idrijo. Deželni šolski svet v Ljubljani se je oziral na te anonimne ovadbe ter poizvedoval o zadevi celo po orožnikih. Te dni pa se je preganjanje zaključilo in učitelju Silvestru se je naznanilo, da so poizvedbe dognale, da so napadi »Slovenca« in »Domoljuba« popolnoma neosnovani. Ali bosta zdaj ta dva katoliška poštenjaka tudi to povedala svojim bralcem ter tako vrnila čast po nedolžnem obrekovanemu? Vsekakor pa naj bo ta slučaj, ki ni osamljen, dež. šolskemu svetu za zgled, koliko je treba verjeti klerikalnim klevetnikom, kadar kradejo čast in poštenje kakemu učitelju, ki slučajno noče biti njihov podrepanik!

— Iz učiteljskih krogov. Gotovo je vse učiteljstvo z velikim zadovoljstvom sprejelo sklep deželnega zbora glede regulacije svojih plač. — Naravnost osumnil pa je učitelje-samec predlog dr. Šusteršiča, da naj se dajo doklade o oženjenim. Zakaj ta ločitev! Enake dolžnosti, enake pravice! Naj se dá vsem ali pa nikomur, ker s tem se strinjajo vsi učitelji, kakor so že večkrat izjavili. Pa tudi v nobenem stannu ni te razlike; naj torej zopet učiteljstvo tudi v tem praviči? Učitelji-sameci že s tem koristijo deželi, da po njihovi smrti ni treba nikomur pokojnine, oziroma vzgojnine dajati, sedaj naj bodo pa še tu prikrajšani! Umesten je torej povsem predlog poslanca g. Hribarja, da se dajo doklade vsemu učiteljstvu brez izjeme, ker smo vsi potrebni.

— Opomin na visoko deželno zbornico. Bog zna bode li sedaj, ko je nada, da se bode kranjskemu učiteljstvu plače zboljšale, dobil kdo izmed p. n. gg. poslancev in se spominjal tudi nalo število upokojenih učiteljev, ki so ves čas svojega življenja v pravem pomenu besede — stradali in prestali toliko, zlasti za časa konkordatne šole, da nihče ne veruje, kdor ni sam izkusil. Privoščite nam saj zadnje dni življenja, da nam zasveti milejša sonce. Koliko imamo po krivdi zloglasnega Zavašnika provizoričnih službenih let, ki nam niso šteta v pokojnino! Penzionisti.

Prijet slepar. O pobjeglem kridarju Zoretu, ljubljencu ljubljanskega škofa in ženinu škofove sorodnice, izvedeli smo sledeče podrobnosti: Zore je napravil krido na Jesenicah začetkoma tega meseca in je ta novica ljubljanske trgovce posebno hudo razburila, ko so izvedeli, da je Zore predvečer konkurza proslavil s šampanjcem. Potem je izginil, zapustivši izpraznjeno bagajo in polno dolgov. Iskala ga je policija toda sledu ni bilo, šele v sredo se je govorilo, da

se Zore sprehaja po avstrijski Rivieri in da so ga tudi videli na Reki. Ker se je tam pripravljaval veliki ameriški parnik »Slavonija« na odhod, ni bilo težko uganiti, da se znabiti tudi kridatar Zore poda na pot čez veliko lužo. Policija na Reki je dobila brzojavni nalog, da ga zasači. Iskala ga je celo moč po vseh gostilnah in drugih mišnih lokalih, toda najti ga ni bilo več. V četrtek zjutraj podal se je policijski detektiv na parnik »Slavonija« in našel Zoretu ravno pri zajtrku v elegantnem salonu drugega razreda. Privedli so ga na evropska tla nazaj v zapor. Preiskali so mu žepa in našli še lepe vsotico denarja. Zore je sicer zatrjeval, da mu je le še ta denar preostal, sumi se pa, da ga ima še drugod. V prizadetih trgovskih krogih se govori, da bodo prišle še jako zanimive stvari na dan, in zatrjuje se, da bodo v tem slučaju ljubljanski trgovci združeno postopali, da ustavijo temeljito sedanje konkurzno epidemijo na Kranjskem.

— Učiteljska vest. Gdš. Frančiška Sedej, pomožna učiteljica na strokovni šoli za čipkarstvo v Idriji je imenovana za pravo učiteljico na tem zavodu.

— Pretep v cerkvi in drugo. Iz Mirne na Dolenjskem se nam piše: O našem župniku Kocijančiču Vam zmerom kaj novega in lepega povemo, kar dokazuje, da vsi duhovski žegni ne izbijajo iz človeka njegovih strasti, katerim je podvržen. Tudi danes Vam hočemo pokazati lep čin, ki je vreden katoliškega duhovnika. — Preteklo nedeljo je naš cerkvenik, oziroma organist nekaj zalezal, pa je namesto ob petih zjutraj vabil k maši ob četrtna 6. Ko pride nato v zakristijo, zadere se Kocijančič nad njim, zakaj ni zvonil ob 5., v tistem hipu je pa tudi že priletela zasušnica čez mežnarjevo glavo. Ta pa tudi ni zgubil samozavesti. Zamahnil je z desnico in v trenutku je začutil Kocijančič tako krepko zasušnico ob ušesu, da mu je glava zazvenela. Žalosten nad takim početjem neubogljivega cerkvenika odšel je župnik pred veliki altar, kjer je pokleknil na stopnjice in sledeče molil: Molimo en očenaš in čiščenasmarijo, da bi ljubi Bog dal mežnarju pravi um in pamet, da ne bi več kaj takega storil! Kocijančič je molil nato očenaš in čiščenasmarijo, ljudstvo pa, ki je bilo že v cerkvi in čakalo na spoved, je molilo za njim. Ko je bila ta molitev končana, zavpil je mežnar: »No, kaj še zdaj?« Take kozle strelja Kocijančič pri nas. Škof na vsak način zve vse te komedije, a on se ne zmeja za to; kdo bo pa preganjal župnika Breceta? In potem si upa škof še trditi, da skrbi za red in lepe čednosti svojih podrejenih pastirjev. To mu verjame le tisti, ki ne pozna naših razmer in ki sliši le klerikalni glas o naših prečistitih. Kocijančič je v nedeljo oznanil, da mu naj pridemo napraviti vozno pot, da bode iz gozda pod Radovnico lahko drva in listje vozil. Ta vozna pot bi pa koristila le njemu in njegovemu najboljšemu prijatelju Bukarjevemu Janezu, to je tistemu, ki je oženjen a ima povrh še eno ljubico že več let; pri tem je bil zapisan v bratovščino sv. Rešnjega telesa, pa tudi med udi izobraževalnega društva je bilo brati njegovo ime. Nad tem katoliškim mozem čuti Kocijančič največje dopadajenje, ker je njegov najvdanejši podrepanik. Za ta dva naj bi mi farani šli streljat in razbijati skalovje, da bi jima napravili složno pot iz gozda? Ljudje so res pričeli delati, a so se že čez par ur uprli in vrgli orodje proč. Župnik in Bukarjev Janez bosta morala pa že sama napraviti si pot, ker zastoj jima ne bo nihče tlake delal.

— Slovensko gledališče. Iz pisarne Dramatičnega društva se nam naznanja, da ste v nedeljo, dne 12. tega meseca dve predstavi. Popoldan ob 3. uri ob izredno znižanih cenah burka »Detektiv«, zvečer pa noviteta drama »Mirozov«. Popoldanska predstava je ljudska predstava in velja abonement le za najemnike lož. Taisti se vljudno prosijo, naj v nedeljo do enajstih dop. naznanijo v Sešarkovi trafik, ako ne mislijo sami lož rabin. Zvečer je redna predstava na nepar.

— Slovensko gledališče. Čajkovskega opera »Pikova dama« je pri svoji četrti uprizoritvi na našem odru pokazala zopet vse prelesti slovenske muzike, nežno melodijoznost narodne pesmi in globoko čuvstvo. Tudi v petek so pokazali pri predstavi naši operni pevci svoje umetniške fineše pa tudi hibe; bili so vsi razmeroma dobro razpoloženi in umetniški nivoje tega večera je prekašal mnogo prejšnjih uprizoritev. Priznati se mora posameznikom, da stoje na visoki stopnji umetniškega razvoja, seveda so topot umetniki niso trudili, da bi izvedli nekaj v vsakem oziru popolnega. Znana

Dalje v prilogi.

je slikovitost glasu g. Skalo ve, rušinska gibčnost g. Orželskega, žustvena zvočnost g. Ouředníka in koloraturna miloba gđ. Rindove. Ostali pevci niso zaostajali, seveda relativno. Pohvalimo zlasti krasno igrjo in karakteristično petje g. Stolzove. Gledališče je bilo zasedeno. Y.

— **Velikodušni dar.** Gospod vitez Guttmansthal je podaril deželi imenitno Ažbetovo sliko »Zamorka«. Slika bo de v deželni muzej izstavljena, nakar se obištnost opozarja. Deželni odbor je izrekel plemenitemu darovalcu najtoplejšo zahvalo.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je za njen otroški vrtec na Savi pri Jesenicah daroval v več obrokih g. Ivan Smrekar, mestni katehet in posestnik v Ljubljani, 200 K. Postal je s tem pokrovitelj družbe sv. Cirila in Metoda pri št. Jakobsko-trnovski moški podružnici. V novem poslopiju imenovanega vrtca vzgajata dve otroški vrtnarici nad stotino slovenskih otrok. Dasi je družba sv. Cirila in Metoda prešla za ta vrtec izredno veliko darov, za katere se darovatelj opetovano zahvaljuje, je morala vendar napraviti nekaj dolga, da je mogla postaviti najnovejši »šolski dom« v jako kritičnem kraju. Zato prosí še nadaljnjih darov za otroški vrtec na Savi pri Jesenicah. Zlasti opozarja najvljudneje vse one domoljube, ki so prejeli poštno-hranilnične položnice, pa so jih morda založili, naj jih blagovolijo poiskati ter vsaj do Novega leta vložiti nanje, če tudi le prav male svote, da se more z Novim letom skleniti račun o vrtec.

— **K predavanju o Ellen Keyevi.** Včerajšnji »Slovenec« je prinesel nekako poročilo o mojem predavanju, ki sem ga imel zadnje nedelje v »Splošnem ženskem društvu«. Pred vsem je treba pibiti, da dotični poročevalec, brezimenski junak s zaklopljenim vizirjem, o Ellen Keyevi očitno ne ve drugega, ko njeno ime, in da nima pojma o tem, kako je bilo moje predavanje zasnovano. Maršikaj je ali nalašč preslišal ali napačno slišal, sicer bi poročilo ne obstojalo zgolj iz zavijanj in podtikanj. »Im Auslegen seid frisch und munter! Legt ihr's nicht aus, so legt was unter.« — Če pa hoče, da bi mu kdo na njegovo kritično zmes stvarno odgovorjal, naj si zapomni: 1.) Da je treba poslušati predavanje, o katerem hoče poročati, z odprtimi ušesi, 2.) da pozna tudi snov, o kateri razpravlja predavatelj in 3.) da pove predavatelju, če se hoče spustiti z njim v polemiko, svoje častito ime. — To so pogoji za resno in dostojno kritiko. Ako bi bil neznan učenjakovič vsaj približno zadostil tem običajnim zahtevam, bi ga smatral za vrednega, da mu tudi meritorno odgovorim na njegove pomisleke. — Prof. Jos. Wester.

— **Razveljavljena sodba.** Kasacijski dvor je včeraj razpravljal o ničnostni pritožbi, ki jo je vložilo ljubljansko državno pravništvo proti razsodbi deželnega sodišča ljubljanskega, s katero sta bila visokošolca gg. Svetek in Vodeb oproščena od obtožbe zaradi težke telesne poškodbe, prizadete kadetnemu gojencu Malitschu povodom demonstracij proti nemškim buršem dne 13. septembra 1905. Vsled tega se bo vršila nova obravna.

— **Slovenskim književnikom in časnikarjem!** »Društvo slov. književnikov in časnikarjev« v Ljubljani je dobilo ta brzogovorni poziv s Belgrade: »Srpskom književniškom društvu čast Vas je pozvati na kongres jugoslovenskih književnikov in publicista 19. 20. i 21. novembra. Hrvatje i Bugari dolaze. — Predsednik Matavulj, blagajnik Janko Ružić, domačin Risto Odavić, knjižničar Dačić, sekretar dr. Škerlić.« — »Društvo slov. književnikov in časnikarjev« ne bo poslalo na kongres svojega posebnega odposlanca, marveč se bo dalo zastopati po svojem v Belgradu bivačem članu. Ako bi se pa kdo izmed slovenskih književnikov in časnikarjev hotel udeležiti kongresa, naj se nemudoma prijavi odboru »Društva slovenskih književnikov in časnikarjev« v Ljubljani!

— **Knjižice „Slava Prečernu!“** je naročila »Okrajna posojilnica« v Bocu na Gorickem 40 izvodov. Naj bi se v ta zglede ugledali še drugi denarni zavodi na Slovenskem!

— **Martinov večer.** Opozorjamo še enkrat na jutri vršeci se Martinov večer pevskega društva »Ljubljana«. Bogati spored nudi boje cenjenim obiskovalcem mnogo zabave, a mladini bo dano življenje v plesu, ob zvokih društvene godbe, katere bo svirala do jutra. Arena bo dobro zakurjena. Tudi za izbornu kuhinjo kot pijačo je najbolje skrbjeno. Z ozirom na vsestransko zanimanje je pričakovati upravičeno močno udeležbo zabave željnega občinstva.

— **Plesne vaje članov slovenskega trgoveškega društva „Merkur“** se prične v sredo dne 15. novembra t. l. v društvenih prostorih v »Narodnem domu«. Na daljše plesne vaje se vrše, počenši s soboto, dne 18. t. m., redno vsako soboto, nakar vabljene desetine gospice in oglašene gospode člano opozarjamo.

— **Z ljubljanskega barja.** Tako silovite povodnji, kakor je sedaj na ljublj. močvirju, ljudstvo že več let ne pomni. Veliko jezero se razprostira od Ljubljane do Vrhnike, vsa pota so globoko pod površjem valovitega volovja, ves promet razen železnice med Brezovico oz. Notr.-Vnanjo Gorico, Pleševico, Bervkami, ter Podpečje, Preser, Tomišelj, Borovnico je ustavljen in nemogoč. Zopet so uničeni vsi v zemlji ostali poljski pridejki, paše tuintam uničene. Kozolci se ne morejo zopet postavljati sili mokrega elementa, se podirajo in valovi odneso posamezne njegove dele. Tuintam vzame povodenj s seboj gospodarska orodja, posestniku v Podpeči pa je ugrabila »nerodnega« prašiča, ki ga je komaj rešil. Voda dere v hiše. Ubogi prebivalci morajo zapuščati po čolnih ali plavih svojih domovanj, voda pa dere v nje, razdira, uničuje in jemlje reči s seboj. Veliko je že škoda, žalostno je poslušati tožbe bednih prizadetih. Večer nastane; tema zagrne velikansko provizorično jezero. Z vseh krajev se razlegajo zvonovi, ki žalostno pretresavajo ozračje. Uničeni »barjanci« so na straži in čuvajo nad svojimi zemljišči in lastninami. Izgublili so veliko, zvonjenje marsikateremu razburja dušo, da globoko vzdihne: Bog je dal, Bog je vzel... se prekriža in moli.

— **Povodenj** 7. t. m. je zelo narasla Sava poškodovala nov most pri Sv. Jakobu. Kmalu bi se pri tej priliki ponesrečila dva mesarja in njih voz, naložen z dvema praščema. Prihiteli ljudje so rešili mesarja in konja; voz s praščema je odnesla dežela Sava. Na mostu je precej škoda in ni kmalu pričakovati, da bo zopet most prometu odprt, ker so se pokazali valed površnega dela marsikateri nedostaki. Promet iz Ljubljane ni ustavljen, ker prevažajo že dolgo tam poleg stoječi brod in žetli je, da ostane še vedno tam, ker se je uprav sedaj pokazala njegova potreba.

— **Iz Borovnice** Tu je umrl v visoki starosti 85 let v lovskih krogih dobro znana oseba — stari Furian. Bil je, dokler ni popolnoma opešal, v Bistri pri g. Galletu nad 40 let lovec brakir in je bil kot tak odlikovan s svetinjo za dolgo in vestno izvrševanje svoje težavne službe.

— **Prvi vlak** na novi Bohinjski železnici je stekel danes, namreč materijalni vlak, ki je šel z Jesenice v Bohinj.

— **Sprememba v posestvu.** Cesarjevo hišo pri okrožnem sodišču v Novem mestu je kupil g. Davorin Skrabl, kontrolor mestne hranilnice v Novem mestu. — Zraven Wokarjeve hiše v Kandiji je kupil stavbno parcelo gosp. I. Strajnjar, ki misli spomladati prirediti graditi novo hišo.

— **Podraženje mleka.** Piše se nam: Tudi pri nas v Novem mestu poskušajo mlekarice podražiti mleko, kar se jim pa menda tudi ne bo posrečilo, samo da se vse gospodinjstvo temu odločno uprô, kar je pri nas veliko lažje doseči, kakor pa v Ljubljani.

— **Izredno znižano kazen** je dobil celjski Stiger, ki ima navado dirjati po mestu, da se spredaj in zadaj za njim kadi. Sodnik ga je obsodil na 10 K globe, akoravno ima Stiger okoli pol milijona premoženja. Ko je pa neki kmet, ki nima niti tisoč del tega, tudi hitro vozil po mestu, je bil ravnotako obsojen na 10 K. Stiger je dobil izredno milostno kazen.

— **Usodepoln padec.** Kleparski mojster Ignac Zalogar je popravljal v Brežicah na lestvi stoječi neki žleb. V bližini se nahajajoči konji so se splašali in spodbili Zalogarju lestvo, da je na tla padel in se zlomil roko.

— **Drevo je ubilo** v Loki pri Žusnu na Stajerskem nekega Antona Breza, ki je z bratom sekal v graščinskih gozdih les. Bil je v dveh urah mrtev.

— **Tatinska rodbina.** V Ozeljanu na Gorickem je do pred kratkim rodovina Murovec kradla vse vprek. Oče je bil modern berač, ki ni sprejemal milodarov izpod 10 vin. Sinovi so se pa pretepali, prepirali in kradli. Tako so tudi preteklo nedeljo po obsežnem kregu vlomili v hišo sosedovo in odnesli 2 sodčka vina in 3 kokoši. Orožništvo je pa izvahalo tiče in jih vtaknilo v zapore. Kradli so tudi po drugih krajih in je pri hišni preiskavi orožništvo dobilo več stvari, ki so bile tuja last.

— **Umobolna zažgala hišo.** V Bači na Gorickem je umrl Ivan K. Govorič. Njegovi ženi se je vsled tega zmešalo in ko je mož že ležal na mrt-

vaškem odru, je zažgala hišo, nato je pa šla pravit župniku, da je v hiši 7 hudičev in »moj mož je tudi ferdaman, naj zgori.« Iz gorečega poslopja so spravili le mrljica in eno kravo, vse drugo je pogorelo do tal, tako da je žena s svojo enoletno hčerjo brez vsakega imetja.

— **Ruski lid pred tržaškim sodiščem.** Kakor smo že poročali, napadel je uslužbenec neke tržaške firme, Bernard Katz in Kišeneva na Ruskem, neko stranko, pri kateri je imel »zterjeti mesečni rok 8 K za svojo firmo, jo vrgel na tla, jo daval in pokleknil ji na prvi ji hotel odvzeti denarnico s 300 K Šale prihiteli ljudje so rešili žensko iz mučnega položaja. Katz je bil obsojen na 4 mesece težke ječe zaradi hudodelstva omejitve telesne prostosti.

— **Slovensko akademično društvo „Mirijska“** v Pragi si je izvolilo na svojem rednem občnem zboru dne 31. m. m. sledeči odbor: predsednik: tech. Franc Jenčič; podpredsednik: phil. Ivan Steblovnik; tajnik: iur. J. Hacin; blagajnik tech. Viljem Kuček; knjižničar: iur. Andrej Kezele; arhivar: iur. Anton Kacjan; gospodar: tech. Gvidon Gulič. — Preglednika sta: phil. Adolf Turek in tech. Josip Kremenšek. Odbor.

— **Glas iz občinstva.** Prizadeti uslužbenec c. kr. priv. južne železnice prosi, da bi vojak, ki se hodi učit trompeto in boben v Zeleno jamo, zanesprej hodili na prostop, ki ni obljuben, ker tukaj jih ne morejo poslušati. Posebno ako pride sprevodnik z vlakom jutraj ali dopoldan domov, bi se rad odpočil in zaspal, ker mora na večer zopet voziti; pa mu pridejo popoldan trobit, da ne more spati. Torej prosimo, da se temu odpomo.

— **Prijet vlomitelj** Mestna policija je včeraj aretovala delavca oziroma hlapca Frana Wolfa iz Kremse, ki je dne 22. m. m. vlomil v kovčeg hlapca Jakoba Šibica, s katerim je skupaj služil, mu pokradel za 37 K obleke, potem pa pobegnil. Wolfa so oddali v preiskovalni zapor c. kr. deželnemu sodišču.

— **Poskušena goljufija.** Brezposelna natakarka Marija M. je hotela pred par dnevi v neki tukajšnji trgovini izgoljufati galoše, a se ji ni posrečilo. Včeraj jo je dejala policija pod ključ in se izroči sodišču.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpehalo z južnega kolodvora v Ameriko 5 Hrvatov in 4 Slovenci, nazaj je pa prišlo 10 Hrvatov. V Heb je šlo 25 Hrvatov, v Inomost 19, v Meran 18, v Ljubno 17, v Hrušico 16, na Jesenice 15, nazaj jih je pa prišlo 90.

— **Izgubljene in najdene reči.** Marija Gračnarjeva je izgubila denarnico s 2 K 80 vin. — Neka gospa je izgubila črno pelerino, vredno 10 K. — Uradnikova vdova ga. Karolina Remčeva je našla denarnico z manjšo vsoto denarja. — Tudi šolski učence Leopold Južina je našel nekaj denarja.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi danes sveder koncert v »Narodni kavarni« (Gospoke ulice). Začetek ob 9 uri. Vstop prost.

— **Martinov večer** bo jutri, v nedeljo 12. t. m. v gostilni pri Kramarju na Dolenjski cesti številka 5 Vstopnina prosta. — Martinov večer priredi omizje »Jednota« danes zvečer ob 8 uri pri Črnetu v konjušnih ulicah številka 2 v Trnovem. Vstopnina prosta.

— **Jugoslovenske vesti.** Hrvatski sabor. Včeraj ob desetih dopoldne se je otvoril hrvatski sabor. Od vlade je bil v saboru navzoč samo sekejski načelnik pl. Chavrak. Predsednik Gjurgjević se je v svojem govoru spominjal od zadnjega zasedanja sem umrlih poslancev, zlasti pa škofa Strossmayrja, katerega zasluge za hrvatski narod je slavil v daljšem govoru. Vlada je predložila saboru zakonski načrt o ureditvi interkonfesionalnih razmer na Hrvatskem. Prihodnja saborska seja bo v ponedeljek dopoldne.

— **Saborska volitev** v Vukovaru je končana, kakor se je pričakovalo, z zmago madjarskega kandidata Otona Krajčovića, ki je dobil 527 glasov. Kandidat združene hrvatske in srbske opozicije dr. Paleček je dobil 121 glasov. Žalostno je, da je večina srbskih volilcev oddala svoj glas Krajčoviću!

— **Radi volitev** v Koprivnici so priredili naprednjaki in neodvisni elementi v četrtke v Zagrebu burno demonstracijo županu dr. Amrušu, ki je kandidiral proti dr. Potočnjaku. Pri demonstraciji je bilo aretovanih več dijakov. Ko se je dr. Potočnjak vrnil iz Koprivnice, so ga na kolodvoru slovesno sprejeli. Zvečer je bil v prostorih »Kola« komerz na čast dr. Potočnjaku. Na komerzu so govorili vodja napredne stranke dr. Lorković, urednik »Novega Srbo-brana« Pribičević, akademik Jaž-

nušić in dr. Potočnjak. Vlada pravi, da je volitev v Koprivnici sistirana radi tega, ker je imel dr. Potočnjak med volitvijo agitacijski govor, kar pa dr. Potočnjak odločno zanika. — Spomenik pesniku L. Boticu se je v nedeljo odkril v Splitu. Slavnosti se je udeležilo nebroj naroda. Slavnostni govor je imel mestni župan Milič. Spomenik je krasen umotvor, poln umetniške lepote in je delo znamenitega hrvatskega kiparja-umetnika Meštrovića.

— **Razpustitev zagrebškega občinskega sveta?** V Zagrebu se govori, da bo ob. svet razpuščen. Več ob. svetnikov namreč namerava odložiti svoje mandate, da na ta način izrazijo svoje nezaupanje županu dr. Amrušu radi njegove kandidature v Koprivnici. Drugi ob. svetniki pa hočejo v znak nezaupanja napram Amrušu glasovati proti proračunu. V obeh slučajih misli baje vlada ob. svet razpustiti in imenovati za vladnega komisarja dr. Amruša samega.

— **Novi Srbohran** »s srede je nam danes došel v nedolžni, docela beli obleki. Državno pravdnštvo je zaplenilo vse sestave v liatu, celo politični pregled. V celem listu je našlo milost v očeh strogega cenzorja samo borih 50 vrtic. Kaj takšnega se brezdomno še ni prigodilo v kulturni Evropi! To je naravnost nečuvstvo! Prav ima »Pokret«, ako vzpiče dogodkov, ki so se v zadnjem času dogajali na Hrvatskem, vzklaka, da sta sedaj samo še dve zemlji v Evropi, kjer vlada še vedno despotično nasilstvo, Turčija in — Hrvatska! — Skandal!

— **Demonstracija** v Belgradu proti »Avtonomni Makedoniji«. Te dni so priredili pristaši narodne stranke demonstracijo proti urednikoma »Avtonomne Makedonije« Gjorgijeviću in Hacı-Taškoviću, ker se leta zavzemata za avtonomijo Makedonije. Kasneje so jih zalotili na ulici in prišlo bi po priznanju »Srpske Zastave« same do poboja, ako bi jih ne rešilo orožništvo. Takih silovitih nastopov pač ni moč zgovarjati. Ne braljalna sila, marveč »duha svetli meč« naj bi govoril!

— **Nov list** v Belgradu. V Belgradu je bil izhajati nov list pod imenom »Srpski Železničar«. List bo glasilo srbskih železničarjev in bo izhajal dvakrat na mesec.

— **Bolgarsko gledališče** v Sofi j napreduje, kakor poročajo listi, nad vse pričakovanje krasno in to po zaslugi ravnatelja Milarova, ki je priskrbel gledališču izvrstne moči. Do sedaj je bil dramaturg bolg. gledališča znani hrv. pisatelj Tučić. Ker je ta odstopil, pride na njegovo mesto znani češki umetnik Šmaha. Na bolgarskem gledališču je angažovana tudi slovenska umetnica gospa Borštnik-Zvonarjeva. Vsi bolgarski listi kakor »Večerna Pošta«, »Dnevnik«, »Den« itd. je ne morejo dovolj prehvaliti in jo imenujejo glavni steber bolgarskega gledališča.

— **Najnovejše novice.** — Vseučilišče v Budapešti so zaprli in vsa predavanja sistirali.

— **Sukno** in modno blago se podraži, ker je tako sklenilo društvo tozadevnih avstrijskih tvrdk.

— **Za nedeljski počitek** v odvetniških pisarnah se je izreko društvo odvetniških koncipijentov na Dunaju. Tozadevni resoluciji so se pridružili tudi navzoči odvetniki.

— **Pruska vojaška justica.** Vojaško sodišče v Koblenzu je obsodilo dva vojaka v 6 in 5letno ječo, ker sta vrgla v gostilno, v kateri je sedel neki neljubi jima podčastnik, vrč in poleno, ne da bi bila koga zadel.

— **Čaj kitajskega cesarja.** Čaj, ki ga pije kitajski cesar in s katerim pogosti odlične svoje goste, se pripravljalo zelo skrbno. Pridelujejo ga v posebnem vrtu, ki je ograjen z visokim plotom. Delavci, ki obirajo čaj, ne smejo več dni poprej jesti rib, da njih sapa ne vpliva na aromo čaja. Razen tega se morajo ti delavci trikrat na dan kopati in nositi rokavice.

— **Švicarske gore** so se znižale. Vse švicarske gore so se znižale za 3 m 26 cm. To pa se je zgodilo na sledeči način: Iz ženevskega jezera štrli visoka skala »Pierre a Niton«. Leta 1820. so jo zmerili ter našli, da je 376 m 85 cm visoka. Po tem snaku so nato preračunili visokost za vse švicarske gore. Sedaj pa se je izkazalo, da so se l. 1820. znižali za 3 m 26 cm, vsled česar je treba vse visočine na katastrskih kartah popraviti.

— **Pes je več vreden nego otrok.** »Hlas Naroda« poroča: Neki kolinski občan se je usmilił zapuščene sirote — osemletne deklice — in skrbi zanjo, kakor za svojega lastnega otroka. Zahteval pa je od občine, katera je dolžna skrbeti za otroka, na dan prispevek 40 vin. Ta

vsota je gotovo majhna. Občina pa mu je ponudila samo 20 vin. Začela se je pravda, katero je občan izgubil pri vseh instancah ter moral plačati še 200 K sodnijskih stroškov. Ali sirote je vendar obdržal. — Pred nekoliko dnevi je pisček itega občana malo opraskal neko žensko. Opraskanje je bilo neznatno ali navleže temu se je pisček moral oddati na opazovalno postajo. Opazovalna postaja je zaračunala za hrano pisčka 80 vin. na dan. In ljubi občan je moral plačati. Torej velja hrana za pisčka štirikrat več, nego hrana, obleka in šolske potrebščine za otroka.

— **Hrepenenje po materi.** V Parizu se je usmrtil mlad človek, ki je bil samo natak, a je njegova smrt mnoge jako pretresla. Bil je zelo marljiv in postrežljiv, toda vedno otožen, nihče pa ni vedel vzroka za zadnji pojav. Še le iz lista, ki ga je zapustil po svoji smrti, se je zvedel vzrok njegove bolesti. Na ta list je zapisal: »Življenje mi je zamrzelo in zato sem si odbral smrt. Kot zapuščeno dete sem bil vzgojen v najdeležnejši. Dobro se mi je godilo tukaj in vse sem dobil, kar sem potreboval za srečno življenje. Toda odkar vem, da ne poznam svoje matere, trpim neizmerno. Vse sem poskusil, da bi jo našel, a vse zastoj. Ali je morda odlična gospa, ali rečna sirota, ki je že zdavno umrla v kaki bolnici? Nikdar nisem ničesar zvedel o njej. Ker nimam upanja, da bi jo kdaj našel, grem v smrt, morda se onkraj groba snidem z njo.«

— **Marmorek serum** proti tuberkulozi. Francosko časopisje se bavi mnogo z Marmorekovim serumom ter mu prorokuje najpovojnejšo bodočnost. List »Humanika« prinaša iz peresa dr. Dubarda, profesorja na medicinski fakulteti v Dijonu, zelo važen članek, kjer pripoveduje, da je celo leto rabil v bolnici Marmorek serum proti jetiki ter dosegel take uspehe, da morajo vsakogar ohrabriti. Zeleti je, da se serum rabi v širšem obsegu, ker mu je izkušnja pokazala, da je to res najbolj dosegaj znano zdravilo. Mnogo bolnikov je zapustilo bolnišnico tako ozdravljenih da so se lahko vrnili k svojemu težkemu vsakdanjemu opravilu.

— **Nova mesta.** V južnem delu države Idaho se bode tekom meseca novembra ustanovili dve novi mesti in sicer v krajih kjer je bila poprej sama puščava. Z raznimi kanali, ki jih gradi zvezna vlada s tremi milijoni dolarjev, se pa spremene v rodovitno zemljo. Eno teh mest se bo imenovalo Heyburn in bo ustanovljeno 14. novembra, drugo pa Rupert in bo inavgurirano teden dni pozneje. Obode mesti ležita ob železnici Oregon Short Linie. Stavbišča se bodo prodajala na javni dražbi.

— **Udobnosti na italijanskih železnicah** ne sme pričakovati, kdor zve nastopni slučaj. Na progi Benetke-Milan se je v vozu tretjega razreda med vožnjo udrl pod in prestrašeni potniki so se oprjemali oken, vrat in stopal, da niso popadali med vozove na progo. To je sicer nekaj novega, staro pa je, da morajo potniki, ki se vozijo po italijanskih železnicah, odpreti večkrat dežnike, če začne liti, ker so strehe vagonov premnogokrat podobne rešetu in tudi po tem drže mokroto.

— **Slona so dali zapreti.** Missourska policija v Ameriki je izdala povelje, da se dene nekega slona in njegovega gospodarja posestnika cirkusa, pod ključ. Žival se imenuje Tip in jo dolže, da je ukradla uro. Razun tega ima še na vesti pariški klobuk neke najmodernejše dame. Dama je krmila slona, ta pa je dobroto poplačal nehalno z tem, da je zgrabil njen klobuk in ga spravil v svojo kletko. Da je policija izdala ukaz slona zapreti, zveni seveda prav po ameriško, in bi bilo pri nas kaj nemogočega.

— **Vsako leto po en otrok.** Prorok sv. Elija Dawil iz Zion City je nedavno izdal naznailo, vsled katerega bode zionska cerkev priznala poroke le tedaj, ako jih on (Dawil) potrdi. Sedaj je pa svetnik izdal še en ukaz, s kateri sloni na svetopisemskem izreku: »Bodite plodoviti in množite se!« Po predpisi sv. Elija velja v nadalje za Zion City en otrok za vsako tamošnjo rodbino za minimum. V bodoče bode treba tamkaj vprašati zakonskega moža le, koliko let je oženjen in vsakdo bode vedel, koliko otrok ima. Naravno — izjeme morajo tudi tamkaj biti — in tako si je privoščil sv. Elija le dva otroka, dasiravno bi jih zamogel mnogo prezivljati.

— **Posebne vrste samomer** si je privoščil Jorge Cabera, veleposelnik iz San Louisa Potosi v Mehiki. Pustil se je pri boju z bikini nasaditi na rogove. Don Jorge je povabil nekaj prijateljev, znancev in

sorodnikov na neko veselico. Na sporedu se je nahajal tudi boj z bikli, v katerem je on hotel nastopiti kot torero. Gostje so prišli in v njihovi prisotnosti je stopil v korral, kjer se je nahajal bik Mesto pa da bi stopil predenj z mečem, je razpružil svoje roke in pričakoval napada svojega nasprotnika, ki ga je najprej vrgel visoko v zrak, potem pa nasadil na rogo. Može so takoj prihiteli in pregnali žival. Čahera je živel še nekoliko časa, vendar pa ni hotel povedati, čemu je izvršil na tak način samomor.

*** Smrt Henry Irvinga.** Dne 13. t. m. je umrl v Bradfordu nenadoma največji gledališki igralec živeče anglije H. Irving. O njegovih zadnjih hipih pišejo angleški listi: Irving je že v četrtek na odru kazal neko utrujenost, ker je sede govoril gotova mesta, pri katerih je sicer hodil sem in tja. Njegova zadnja uloga, v kateri je vzel slovo od občinstva in sveta, je uloga Becheta, škofa in mučenika v enako imenovani tragediji. Pri zadnji predstavi te velikanske uloge je veliki igralec v pretresljivem nastopu prekoračil skoraj sam sebe. Bechet pade pred altarjem pod morilskimi udarci nekaterih, od kralja poslanih vitezov. Zadnje besede, ki jih spregovori, se glase: „V tvoje roke, o Gospod izročam svojo dušo.“ To so bile zaenkrat poslednje besede, ki jih izrekel na odru Irving. Pri tem se je zgrudil pred stopnicami altara. Med velikanskim entuzijazmom občinstva je izvršil svojo ulogo, in ko se je dvignilo zagrinjalo, ni mogel vstati. Neki delavec na odru mu je pomagal in opazil pri tem, da je roka njegova popolnoma hladna. Med tem je gromel aplavz med občinstvom, ki je hotelo videti igralca. Opiraje se na drugega igralca, se je vlekel Irving pred zagrinjalo in izustil nekaj zahvalnih besed. Od takrat naprej pa ni več govoril. Sluga mu je pomagal na voz, in v hotelu je še rekel s slabim glasom: „Prinesi mi stol!“ To so bile njegove zadnje besede; padel je takoj v nezavest. Zdravniška pomoč je bila zaman, čez nekaj minut je izdihnil. Angleški narod je jako občutil to izgubo, vsa gledališča in javna poslopja so izobesila črne zastave. Kralj in kraljica sta izrazila svoje sožalje, ravnotako Roosevelt. — Kratko pred smrtjo je Irving priporočil svojemu narodu skrb za sramežljivo muzo dramatične umetnosti v nekem govoru, v katerem je zaklinjal svoj narod, naj postavi mestna gledališča, katerih stroške naj prevzame meščanstvo da osvobodijo najplavnejšo in najizrazitejšo umetnost žalostne bede, da si mora v dnevnem boju za golo življenje iskati svoj kruh.

*** S svojo ženo se je oženil.** James Hurlbutt in Ruth Emery sta bila poročena v Heleni (Amerika), potem ko sta bila dvajset let ločena, ne da bi moč vedel, da se hoče poročiti s svojo prvo ženo, od katere se je dal ločiti. Šele potem, ko je bila poroka končana, mu je žena povedala, da je njegova prva žena. Pred dvajset leti sta živela malo časa skupaj v Quebecu, ko se je mož podal na zapad iskat srečo. Kmalu potem je nastalo med njima nesporazumljenje, ostru pisma so sledila drug drugemu, vsled katerih se je dala ona od njega ločiti. Čez nekoliko let se je omožila z nekim lastnikom rudnikom v Montani, ki pa je kmalu v New Mexiku umrl. Udova je prišla v Heleno in v nekem hotelu spoznala svojega prvega moža, kateri pa nje ni spoznal. Sprejela ga je v službo, da nadzoruje njeno posestvo. Iz prijateljstva je nastala ljubezen, ki je obadva še enkrat prijeljala pred oltar. Ko mu je po poroki povedala svojo skrivnost, je dejal, da je še enkrat tako vesel.

*** Srečni in nesrečni dnevi.** Vsi dnevi v tednu niso enako ljubi ljudem. Iz vzrokov, ki imajo svoj izvor v starem paganstvu, imajo nekateri dnevi v tednu neko prednost pred drugimi, in to ne morebiti samo pri malo ljudeh. Dostikrat je cel narod, včasih celo več narodov, ki imajo tako posebno vero, ali pravzaprav prazno vero. Vzemimo ponedeljek. Pri delu in trgovini je ta dan prav posebno nepriljubljen, akoravno bi se moralo misliti, da se ravno v ponedeljek začne delo z novo čilo močjo. Na ta prvi dan v tednu naredo delavci, trgovci in drugi najraje „plavo“, to se pravi, oni počivajo ter imajo še eno nedeljo, ponedeljek; kajti kakor je dokazano, se na ta dan prigodi največ nesreč. Mogoče ima to vzrok v tem, da čutijo ljudje še od nedelje sladkost nedela, postopanja in nevajenih užikov, ter so radi tega naslednjega jutra prav posebno leni in nevoljni delati. Torej pa je srečen dan in na vzhodu imajo celo pregovor, ki pravi, da se vsako v torek pričeto delo in kupčija vedno koristno konča. Sreda ne slovi niti kot srečen niti kot nesrečen dan nič kaj posebno. Zaradi tega pa je četrtek v posebnih časih. Na Francoskem, kjer vzklijo visoki omiki praznovestno prav posebno cvete, se sklene v četrtek največ kupčij, se naredi največ izletov, obiskov, večerov itd. Vzrok temu je najbrže ta, da je petek „kritičen dan

prve vrste“, in je radi tega treba vse prej končati. Sobota je posebno priljubljena pri delavskem stanu. V soboto dobi plačilo za delo celega tedna, v soboto se pričakuje presteiga in vesellega dne. Nedelja seveda je krona vsega tedna, prost, vesel in prazničen dan.

*** Iz življenja gledališčne igralca.** Angleški gledališčni igralec Palmeri je zabeleževal 45 let, kaj je vse igral. Igral je 9991krat, in sicer v 1112 raznih igrah. Zaročnik je bil 2827krat, oženjen pa le 887krat. Imel je 1731 otrok. Dedič je bil 231krat, v glavni loteriji je zadel 37krat. Bankrotiral je 89krat, z zaupanim denarjem je pobegnil 119krat. Menice in druge javne listine je ponaredil 510krat. Posiljenih poljubov je dal 12.831, toliko jih je tudi dobil. Ubojev je izvršil 468, tatvin in ropov 1116. Zažgal je tuje imetje 44krat, izdajstev je napravil 253. Zadal je 31krat, obesil pa samo 17krat. V nezavest je padel 132krat, oglušil je 19krat, oslepel 3krat, onemel 16krat, gluhomem je bil 10krat. Blagoslavljal so ga 464krat, preklinjali 571krat. Cesar je bil 118krat, kralj 455krat, plemič 511krat, sultan 4krat, blažen 241krat. Odvetnik, duhovnik, zdravnik, župan, učitelj je bil 302krat, slikar, pesnik, glasbenik 226krat, pretepač 44krat, trgovec 1888krat, lovec, gozdar 714krat, tibotapec 87krat, častnik 929krat, vojak ali mornar 333krat, ribič 15krat, krvnik 24krat, kaznjeneec 39krat, Zastrupljen je bil 177krat, z nožem ali mečem ubit 211krat, nstreljen 532krat, sploh nasilno spravljen s sveta 1095krat. Naravne smrti je umrl le devetkrat.

*** Gospa Meier.** Gospa Kornelija, znana po svojih dovtipih, je sedela z ročnim delom v parku. Neka gospa, katere Kornelija ni poznala, se prisede k njej ter začela z ujo pogovor, pri tem pa jo je opetovano klicala gospa Meier. Kornelija ni rekla k temu ničesar, temu odgovarjala prijazno. Končno pa se je vzdignila s pozdravom: „Z Bogom, gospa Meier!“ — „Oprostite“, je rekla druga, „saj se ne imenujem Meier.“ — „Jaz tudi ne“, je odgovorila Kornelija ter pozorno odkorakala.

*** Boj proti jetiki in raku.** Pred dobrim mesecem je časopisje javilo, da je braziljska vlada nakazala 10 milijonov nagrade tistemu, ki najde uspešno sredstvo proti jetiki ali raku. O tej nagradi piše sedaj neki nemški list: „V novejšem času je dobil glavni konzulat v Rio de Janeiru mnogo vprašanj za nagrado, ki jo je baje razpisala braziljska vlada za uspešno zdravilo proti jetiki ali pa raku. Po vesteh, ki so nam došle o tej nagradi, bil je res v poslanski zbornici braziljski stavljen tak predlog pred trmi meseci. Toda ne ve se, ali bo ta predlog postal zakon ter so zato v tem oziru za sedaj vsa vprašanja in tekmovalja brezsmiselna.

*** Junaška žena.** V Mesini je umrla Antonina Cascio 108 let stara. Njena zgodovina je tesno spojena z zgodovino mesta Mesine. Za časa vstaje leta 1821. je pripeljala 200 žensk pred kraljevo palačo, kjer so snele kraljeve znake ter razgale orožnike. Leta 1874. se je s svojo žensko četo najhujše upirala švicarski vojski ter bila pri tem težko ranjena. Leta 1848. je iztrgala nekemu burgundskemu zastavonošju zastavo ter pozvala meščane, naj izžejejo tuje. Leta 1859. ko je prišel Crispi v Mesino, da se dogovarja z načelniki zarotnikov, prisostvovala je pogajanju tudi Antonina kot zaupna oseba. Za svojo domovinsko požrtvovalnost je bila odlikovana z Garibaldijevim poljubom, ko je prišel kot zmagovalček v Mesino leta 1860. Njeni ožji rojaki so jo spoštovali kot svojo kraljico in dasi je bila siromašna, izkazali so ji pri pogrebu vprav kraljevske časti.

*** Najvišja spalnica.** Po dveh letnem jako nevarnem delu se je izgovila nedavno spalnica vrh Montblanca. Namenjena je v prvi vrsti planinarjem. V koči niso obične postelje, temuč samo ena ogromna postelja za 22 oseb. Ves material so delavci na ramah znosili iz doline. Stroški so ogromni.

*** O stoletnih.** Amerika si pripisuje slavo, da živi v njenem ozemlju največ po sto let starih ljudi. Pri zadnjem ljudskem štetju se je v Združenih državah naštel 3536 oseb, ki so stare sto let in več. To število je nekoliko dvomljivo; pozabiti se namreč ne sme, da imajo črni navado šteti leta le približno. Tako se poroča, da je nek zamorec, ki je mogel po svoji zunanosti biti k večjemu 65 ali 70 let star, na vse pretege prisegel, da je na dan ljudskega štetja stopil v svoje 169 leto. Z nekoliko večjo opravičenostjo kakor Združene države se more ponašati otok Ceylon, da je dežela stoletnih. Na podlagi natančnih preiskovanj se je dogladno, da živi na otoku Ceylon neka ženska, ki je stara 121 let, 145 prebivalcev je prekoračilo 100. leto, 95 oseb pa je ravno stopilo v 100. leto. Zanimivo je vedeti, da je med temi osebami večina žensk: izmed 145 stoletnih je 74 žensk in 71 moških, od 95 oseb, ki so šele stopile v 100. leto, pa je bilo 52 žensk. V kapski koloniji v južni Afriki živi neka ženska Mrs. Charlesley, ki je

leta 1784 zagledala luč sveta. Najbolj zanimiv slučaj o dolgem življenju pa je slučaj nekega mestica v San Salvadorju, po imenu Mihael Solis. Leta 1878. je izjavil, da je že 180 let star. Njegov podpis je že brati na neki listini iz leta 1712 in nek osemdesetleten zdravnik se je spominjal, da so že v njegovih mladih letih imenovali Solisa stoletnega.

*** Važna poštna reforma v Italiji.** Vsekdo ve, kako nadležno je, ako usj tujec dobi na pošti poštno pošiljatev ali nakaznico. Take neprijetnosti se posebno ponavljajo v Italiji, kamor prihaja vedno toliko tujcev. Da se temu odpravimo, vpeljale so se poštne izkaznice, ki so dobi tujci pri pošti v Milano, Benetkah in Veroni takoj pri prihodu za pol lire, ako predloži novejšo svojo sliko. S to legitimacijo lahko dobi isplačano vsako denarno pošiljatev, ako bi snala tudi milijon.

*** Poljubi vzrok ločitve zakona.** Neka mlada gospodična v Parizu se je letošnjo spomlad omožila z nekim gospodom Baudentom. A že čez 14 dni je zapustila moža in se vrnila k svojim staršem, pripovedujoč jim, da je mož prelubezniv s njo! Neprestano jo poljubljuje, tako da je neki dan naštel 932 poljubov! Tega ni mogla prenesti, zato je vložila proti možu tožbo za ločitev zakona. Pri sodnem zaslišanju je ustrelil Baudent s smokresom nanjo, a krogla je ni zadela. Strastni mladi mož, ki je vzklikal, da je presrčno ženo ljubil, a mu ona ni kar prav nič vračala ljubezni, pričakuje še smirni, da mlada oboževanka odstopi od tožbe na ločitev.

*** Nenavadna sleparija.** V Bruslju se bo vršila v kratkem zelo zanimiva razprava. Gre se za okoli 9 milijonov frankov. Zgodovina je sledeča: Neki bruseljski milijonar L. je prišel v Pariz, da si poišče pomoči pri najboljših zdravnikih zoper trganje v udih. Zdravniki so mu predvsem nasvetovali postreznika, ki bo podnevi in ponoči pri njem. Bogataš si je izbral nekega M., ki je bil že po poklicu bolniški strežaj. Osem dni nato pa je stari gospod umrl. Njegova blizu 80 let stara žena, ki je moža spremljala v Pariz, je dala truplo prepeljati v Bruselj. Strežaj je ostal v Parizu, kjer ga vdova vkljub prošnji ni hotela vzeti s seboj v Belgijo. Toda strežaj M. je neprestano dopisoval vdovi ter jo melodolno, naj bi smel priti v Bruselj. Marca 1. l. se je vdova končno omečala ter dovolila M., da pride v Bruselj, kjer je imela vdova krasno palačo. Kmalu se mu je posrečilo staro in slabotno damo spraviti popolnoma pod svoj vpliv. Kmalu so ga videli ljudje nositi prstane in verižice pokojnega gospoda. M. je znal prepričati vsako občevanje med svojo gospodarico in njenimi uglednimi sorodniki ter si je prizadeval, da bi ga starka posinovila. V ta namen je šel k odličnemu notarju, ki pa zadeve ni hotel prevzeti ter je strežaju nakano odsvetoval. Vkljub temu M. ni odnehal, temuč je pregovoril starko, da sta se preselila v francosko Rivijero. Prepričati je znal vsako bližnje sorodnikov k stari dami, celo njih pisma je zadržal. Baje je M. za svojo gospodarico celo izposloval papežev blagoslov, zase pa naslov rimskega grofa. Z denarjem in z zvijačo si je celo priboril županstvo v občini, kjer sta s starko stanovala. Ko je dama zbolela, jo je pregovoril, da je ovrgla oporoko, v kateri bi bili dediči nečaki in nečakinje ter je vse premoženje zapisala nekdanjemu bolniškemu strežaju. Sorodniki so seveda naperili takoj tožbo.

Književnost.

— „Učiteljski Tovariš“. Stev. 45 Vsebinska: Hrvatsko učiteljske na listu. — Naš denarni zavod. — Zaslišni učitelji. — O samostojnosti in kolegijsnosti učiteljstva. — Pisarna za zdravljenje naših bolnih stanovskih, družabnih, uradnih, književnih, narodnostnih in političnih razmer. — Razstava učil v Ljubljani. — Sovražnik sloveštva. — Priznanja in saupnice. — Iz naše organizacije. — Književnost in umetnost. — Vestnik. — Uradni raspisi učiteljskih služb. — Inzerati. — Zdravje in šola.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

France Ješe, mizarški pomočnik in Janez Lakota, urar, oba iz Mojstrane, sta sporazumno sestavila obrekljivo ovadbo, v kateri navajata, da je neki večer, ko sta se vračala domov, prihitel za njima Edvard Scherz z nepetim samokresom v roki, ga nastavil Ješetu na prsi in vpil: „Pri miru stoj, če ne te precej ustrelim in štel: ena, dve, tri“ ter pretel, da, ako se Ješe le tri korake umakne, ga takoj ustreli. To lažljivo ovadbo sta poslala okrajnemu sodišču v Kranjsko goro, katero je začelo poizvedbe zoper ovadence zaradi hudodelstva javne nasilnosti. Ješe in Lakota sta istotako kot priči, zaslišana na lažnjivo ovadbo pred sodiščem poridila. A preiskava je dognala, da pri

napominani priliki Scherz revolverja niti imel ni. Ješe je bil obsojen na štiri, Lakota na osem mesecev težke ječe.

Florijan Posavec, duinar iz Kamne gorice, brez stalnega bivališča, je vzel dne 29. kimavca Marijo Dolinar v Notr. Goricah iz zaklenjene prodajalne 6 K gotovine. Drugi dan popoldne je pa v Bervkah bajtarju Lovrencu Letnikarju iz zaklenjene hiše izmaknil 12 K gotovine. A to mu še ni bilo dosti, takoj po tej tatvini je vlomil v Leskovčovo hišo v Bervkah, kjer ga je domača dekla ravno zasačila, ko je skrinjo v prvem nadstropju odpiral. Na njeno vpitje so ga sosedge prišli in ga utaknili v Vončjevo klet, kjer ga je orožnik aretoval. Posavec, ki je bil že večkrat zaradi tatvine in vlačuganja kaznovan, je bil obsojen na 20 mesecev težke ječe, po prestani kazni se bo pa oddal v priilno delavnico.

France Maras, iz Brloga na Hrvatskem doma, delavec na Javorniku, se je vtihotapil v kuhinjo Štravsve gostilne, vzel tam kuhinjski nož in z njim sunil najprej Janeza Štrava v levo stegno, da se je nezavesten zgrudil na dvorišču; delavca Simona Markoviča, ki je nič hudega sluteč stopil iz veže na dvorišče, je z nožem sunil enkrat med noge, drugič v prsi. Gospodinja Suzana Štrava je komaj ušla njegovi besnosti, sicer je ni zadel z nožem, ker se mu je znala spretno umikati, ali večkrat ji je obleko prerezal; končno se je še zakadil v mimo gostilne mirno idočo Ana Fumič ter jo z nožem zadel od zadev v levo stegno. Maras je bil obsojen na dve leti težke ječe, potem se bode pa iztiril iz avstrijskih dežel.

Telefonska in brzoglasna poročila.

Sava 11. novembra Slava zavednim Sorcem in župniku Beretu, našemu častnemu občanu, ki nam je v nepozabnem spominu. Obsojamo ljubljanskega škofa, ki dela počtenemu duhovniku take krivice. — Šentlamberčani

Dunaj 11. novembra. Danes popoldne ima ministrski svet sejo, v kateri se bo bavil z dispozičijami za zasedanje državnega zbora.

Dunaj 11. novembra. Danes so bili Fejervary, Lanyi in Kristoffy zopet pri cesarju; o čem so mu poročali, ni znano.

Dunaj 11. novembra. Zastopniki železničarjev in poslanca Maštanka in Ellenbogen so bili danes pri voditelju železniškega ministrstva in so po dolgem posvetoivanju formulirali svoje zahteve takole: 1. provizorični uslužbenci dobe doklade 20%; 2. definitivni uslužbenci 3. do 6. vrste dobe doklade 20%, isti uslužbenci 1. in 2. vrste pa 10%; 3. poduradniki 3. do 5. kategorije dobe 20% doklade, 1. in 2. kategorije 10%; 4. uradniki do 7. razreda se naj pomaknejo v višje razrede, ostali naj dobe 10% draginske doklade; 5. ustanovi se posebna komisija, ki naj dožene pogodbenne pravice med delodajalci in uslužbenci; 6. vsem železničarjem se prizna generalni pardon. Na tej podlagi se bodo vršila sedaj pogajanja. Med zahtevami železničarjev ni splošne in enake volilne pravice.

Dunaj 11. novembra. Vsled pritiska voditelja naučnega ministrstva, Benertha, je akademski senat kapituliral pred nasilnostjo nemških buršev in hoče preklicati že sklenjeno relegiranje.

Praga 11. novembra. Samo na Češkem obstruira 22.000 železničarjev.

Budimpešta 11. novembra. Vseučilišče je zaprto; več sto dijakov je pred vseučiliščem ob silnem vršiču sežgalo list „Neposzava“, ki je obsodil včerašnje dijaške izgrede.

Petrograd 11. novembra. Prvo konstitucionalno rusko ministrstvo je ustanovljeno. Ker ima provizorični značaj, so bili vzeti za ministre sami uradniki.

Petrograd 11. novembra. V Kronstadtu je nastal mir. Požari so pogasjeni. Z vseh strani prihaja vojaštvo. Vojaške patrulje so polovile ustaške pomorskeake.

Petrograd 11. novembra. Vse visoke šole na Ruskem so zaprte,

polet teh pa tudi mnogo sradajih šol.

Varšava 11. novembra. Jutri se odpelje v Petrograd velika deputacija plemstva in meščanstva, da se dogovori z vladjo glede avtonomije Poljske. Zahtevala bo popolno avtonomijo s samostojnim zakonodajnim zastopom v Varšavi.

Varšava 11. novembra. Vojaštvo je zasedlo različne tiskarne, v kateri so bili tiskani revolucionarni spisi. Vsi stroji so zapečateni. Mnogo revolucionarjev je pobegnilo v inozemstvo.

Berolin 11. novembra. „Local-Anzeiger“ javlja iz Kronstadta, da so vsi revolucionarni pomorščaki že zaprti in da je vojno sodišče razsodilo, naj se ustrelji vsak deseti ustaš.

Berolin 11. novembra. „Köln. Ztg.“ se javlja iz Petrograda, da se tam pripravlja klauje intelligence. Policiji so bili izročeni z zidov potrpani oklici, ki pozivljejo mase, naj pomore izobraženstvo in pa Zide.

Pariz 11. novembra. Minister notranjih del, Etienne, prevzame vojno ministrstvo; na njegovo mesto stopi ali Ferrien ali Maujean.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

Situacija na žitnem trgu se noče nič kaj zjasniti. Hös in bès bijeta še vedno boj neodločnosti, vsaka stran ima pa svoje zaveznike. Ruski nemiri, slabe ceste, dolgotrajno deževje, strah pred prezgodnjim prekinjenjem plojbe, pasivna resitenca železničarjev itd. podpira hosiste — preobrat slabega vremena, morebitni boljši dovozi, mladenost konzuma in trgovine itd. podpira zopet besiste. Kaj bo končno odločevalo, na katero stran se bo zmaga obrnila, ali pa bo morebiti nadalje nejasnost prihajala od dneva do dneva — se danes še ne more konstatirati. Ako se politično življenje pomiri in postane zima suha — utegnemo dobiti nekoliko nižje cene; če pa nastopijo nasprotni momenti, se nam je nadejati mogočnih poviškov, pri čemer se vsaj za tiste čase ne bo oziralo na dobro letino.

Pšenica je tekom tedna naznajnala višje pa zopet nižje cene, tako, da smo danes na istem, kakor prejšnji teden. Res da nedostaja dovozov in da se ekspedicije na dolgo zavlakujejo, na drugi strani pa je tudi povpraševanje silno omejeno.

Koruzi je še vedno na najvišjih cenah in jo je v zadnjem času sploh težavno, da ne rečemo, nemogoče dobiti.

Oves je prestopil na tir divje hös — ponajveč vsled velikega konzuma na eni in slabih dovozov na drugi strani.

Špirit je cene rafiniranemu blagu zopet ojačil; opozarjamo pa ponovno naše interese na ceneji konkurenčni Melass-spirit, ki za mešanje ni poraben in ga nikakor ni primerjati z znanimi bongout markami.

Olje, jedilno se je za približno 4 krone dvignilo.

Sladkor. Omeniti bi bilo, da tovarne zaradi pasivne resistence železničarjev ne morejo nikakega blaga odpošiljati, dočim se o blagu, ki je že na poti, ne more nič vedeti, kdaj dospje. Zbog tega se bodo cene za točno blago, ki utegne nedostajati, bržčas znatno dvignile.

Riž tendira zelo trdno in dviga joče.

Kava notira enako prejšnjemu tednu.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domaćega zdravila, katero se dá tako mnogoststransko porabiti, nego „Mollo“ francosko žganje in sol“, ki je takisto bolesti utešujoče, ako se nakaže z njim, kadar koga urga, kakor to zdravilo vpliva na mišice in živce krepljivo in je zatorej dobro, da se priliva kopelim. Steklenica K 1-90. Po poštnem povzetju pošlita to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalohah po deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov prepart, znanstven z varnostno namko in podpisom. 6 7-15

Najboljše jedilno orodje kakor tudi vse hišno in kuhinjsko orodje se dobi posebno nizki cen pri znani izvozni firmi A. HIRSCHBERGA na Dunaju II., Rembrandtstrasse št. 19 (glej današnji inzerat) Cenovniki z več ko 800 podobnih gratis in franco.

Želodec prebavlja in čisti. Da pa za more zadostiti obema svojima nalogama, ga ne smemo niti v enem niti v drugem oziru preveč napejati, temuč skrbeti, da se mu to dvojno delo kolikor možno olajša. Izvrstno sredstvo v ta namen je dr. Rose balsam za želodec in lekarno B. Fragnerja, c. kr. dvoranske založnice in Pragi, ker pospešuje prebavljanje in povzroča lahko odvajanje brez bolečin. Dobi se tudi v tukajšnjih lekarnah.

Katarji v sopilih so nadlega sedanega žasa, ki jo prav uspešno blaži Mattonijeva giesshüblerka slatina. Ta prirodna zdravila pijača pri razkrajjanju sliz zelo koristna. Vpliva celo pri kroničnih efektacijah izredno ugodno, poleg tega je pa Mattonijev Giesshübler poleg zdravilne moči tudi prijetna osvežujoča pijača.

Dobro domače zdravilo. Med domačimi zdravili, katera se rabijo kot bolečine olajšujoče in odraščajoče mazanje pri prehladu itd. zavzema v laboratoriju Richter-jeve lekarne v Pragi izdelano LINIMENT. CAPSICI COMP. s "sidrom" nadomestilo za "Pain-Expeller s sidrom". prvo mesto. Cena je nizka: 80 h., K 140 in K 2. — steklenica. Vsaka steklenica se nahaja v elegantni skatli in jo je spoznati po znanem sidru.

Svila za ples od 60 kr. naprej per ma, za danje novosti.

Franko in že ocarljivec se pošlje na dom. Bogata zaloga vzorcev s prvo pošto. Tovarna za svilo Henneberg, Zürich. 4 61—3

Forman proti nahodu Škatljica 40 vin. Po vseh lekarnah. Učinek presenetljiv. Ob pričetku nahoda skoro nezmotljiv uspeh. 3507—5

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi priporočen: **Ivana Hoffa**

Kandol-Kakao

Ki ima najmanj tona v sebi, je torej najlažje prebaven, ne povzroča nikoli zaprtosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni. Pristen samo z imenom Ivan Hoff in z levo varstveno znamko. Zavoji po 14 kg 90 vinarjev Dobiva se povsod.

Centralne kurjave

Peči za trajno kurjavo meidinske in 2552 10 čamotne regulirane. Stedilniki in p. iredbu kuhinj. Kopalne peči za kurjavo s premogom ali plinom. Kuhalniki, ognjišča, peči za plin ali spirit. Najbolj sortirana, najcenejša, solidna tvornica. Prodajajo po originalnih tvorničnih cenah tukajšnji trgovci in železnice.

Maks Bode & Co. Dunaj, V. Siebenbrunneng. 44. U. tanov 1863. Telef. 538.

Zahtevajte Ilustrovan cenovnik podjetja za žarnice **"Ideal"** **Hugo Pollak** DUNAJ, VI., Wallgasse 34. Cena lepa svetiloba brez instalacije in nevarnosti. Poraba 1 1/4 kr. na uro. 2252 18

Zdravilski konjak zajamčeno pristni vinski destilat pod stalnim kemiškim nadzorstvom. **Destilerija Camis & Stock** Trst-Barkovlje. 1/2 steklenica K 5.—, 1/4 steklenica K 2.50. — Na prodaj v boljših trgovinah. 94

Kožuhovina za gospode in dame v najbogatejši in največji izbiri. **LEOPOLD KLEIN** DUNAJ, I., 3013 18 **Dominikanerbastel 19.** Najboljše in najcenejše nakupovališče za damske plašče, žakete in moške kožuhe. Ilustrirani katalogi gratis in franko.

NAJBOLJŠA

"APENTA"

NARAVNA GREČICA

V zalogi jo imajo: **Mihael Kastner** in **Peter Lassnik**, dalje se dobiva tudi v vseh lekarnah in trgovinah z mineralnimi vodami. 3288—3

Lekarnarja Julija Schumann soli za železce je pridobila tekmo več kakor 20 let najboljši glas kot dietetično sredstvo, kar dokazujejo nebrojna priznanja. Vpliva točno in zanesljivo pri različnih nerednostih prebavljanja, pri železčnih nadlogah, pri napravljanju kisline, pri vspehavanju itd., tako da je kot izpričano domače zdravilo jako razširjena in čislana. Da tako izobno vpliva, zato se ima zahvaliti racionalni sestavi.

VITA

Prirodna rudninska voda Najčiščilnatronski vrelec.

Po zdravniških priznanjih odlične zdravilne moči pri: **obolelostih menjavanja snovi, diabetes, preobili skalnični kislini, boleznih mehurja in ledvic, katarjih sopil, prebavil.** Glavna zaloga v Ljubljani pri **Mihaelu Kastnerju**. Dobi se tudi v lekarnah in drogerijah. 2449—11

VITA

Proti zobobolu in gnilobi zob Izorno deluje dobro znana **antiseptična Melusine ustna in zobna voda** ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 steklenica z navodom 1 K. Blagorodnemu gospodu **M. Levstiku**, lekarnarju v Ljubljani. Vaša izborna Melusine ustna in zobna voda je najboljšo sredstvo zoper zobobol, odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je neprekosljiv pripomoček proti gnilobi zob, zato jo vsakemu najtopleje priporočam. Obenem pa prosim, pošljite še 3 steklenice Melusine ustne in zobne vo e. Dovolim, da to javno oznanite, ker je res hvala vredno. **Leopold Gangl**, mestni tajnik. Metlika, 24. aprila 1905. **Dež. lekarna Mil. Leusteka** v Ljubljani, Rastljava cesta št. 1 poleg novozgrajenega Fran Jožstovega imbi. mosta. 22—45

Darila. Upravništvu našega lista so poslali: Družbi sv. Cirila in Metoda: Gospod Ivan Tonja, Novi Udat, daroval 1 K mesto prispevka za venec pokojnemu župniku g. Malenšku. — Gdč. R. Hrovatin poslala 3 K, katere so darovali družbi za pečen kostanj gg. Boltavzar, c. kr. dav. pristav, Cek, živnozdravnik, učiteljca: Grm, Mercina, Stilič, c. kr. dav. prakt. in Hrovatin, župan. — Omizje v gostilni g. Antona Zupana v Ljubljani daruje 5 K za "Martinovo gos" družbi sv. C in M, katere je izročil gosp. Ivan Kocijan, solicator v Ljubljani. — Stupaj 9 K. — Srčna hvala! Živeli darovalci!

Drugi izkaz darov za pogorelce v Rátečah na Gorenjskem.

Julij Muhr, Dunaj, 10 K; obitelj Pesjakova v Ljubljani, zavoj obleke; tovarniški delavci na Javorniku po g. Fr. Primožiču 12 K; V. Mantinger, Beljak, 3 K; županstvo občine Horjul 20 K; Ludovik Pampel, mest. nadoficijal na Dunaju, 20 K; G. Gella, dacar na Jesenicah, 10 K; Ant. Špendov, Dobrava-Podnart, vrečo obleke; Zupan, Podnart-Kropa, vrečo obleke; V. Leskovec, Ljubljana, vrečo obleke; S. Pregl, Ljubljana, zavoj obleke; Franciška Vidmajer, Ljubljana, zavoj obleke; Ulrika Laschan, Ljubljana, zavoj obleke; Antonija Jeglič, Trst, zavoj obleke; Fr. Ks. Souvan, Ljubljana, manufakt. blago; Adolf Anton Mlekuš, Bovec, zavite obleke; Marija Drenik, Ljubljana, zavoj obleke; Zalaznik, Ljubljana, zavoj obleke; Leopoldina Šavnik, Kranj, zavoj obleke; M. Azman, Naklo, zavoj obleke; Franjo Možina, Rudolfovo, 2 K; Dobida, Trst, 20 K; P. Klobova, Gorenja vas, 10 K; Ant. Zalaznik, Polhov gradec, 20 K; Marija Lenger, Žiri, 5 K; hranilnica in posojilnica na Jesenicah 50 K; gradbeno podjetje Gross-Bachstein na Hrušici 300 K; Ludovik Matjaž, Stražišče pri Kranju, obleka; Konrad Pučnik, Kranj,

obleka; Frane Dolenc, Kranj, spec. blago; žel. uradnik Regi v Kranjski gori 2 K; Jože Bertonec, Ljubljana, obleka; Kati Držaj, Ljubljana, obleka; med staro obleko je bilo 9 K; Jan. Boštele, vrtnar, Javornik, zavite obleke; Turin, Borovnica, vrečo obleke; Luka Svetec, c. kr. notar v Litiji, 20 K; Josip Pogačnik, drž. in dež. posl. Podnart, 30 K; Fr. Rus, nadučitelj, Bled, 10 K; Franc Stiglic, Radovljica, 3 K; Jan. Zorman, Spod. Šiška, 100 kg moke; Po "Slov. Narodu" E. Kavčič 10 K; Hen. Francka sinovi, Zagreb, zaboj kavni surogatov; Franc Zorec, trg. v Ljubljani, vrečo moke; Anton Seliskar, strojevodja, Ljubljana, 1 K; delniška družba Bela peč, deske in živin. verige; Jos. Peterman, župnik in knžšk. svetnik, Otok na Kor. zavoj obleke; Ant. Koblar, Kranj, vrečo obleke; And. Volc, župnik, Viševsek, 21 K in kašo; Dr. Marinko, Novo mesto, 20 K; Janez Tavčar, Šink. Turn, zavoj obleke in 30 K; Jos. Kos, župnik, Sela pri Šumbrgu, 8 K; Juri Dermovsek, župnik, Zalog pri Komendi, 10 K; upravništvo "Slovenca" 7 K; župnija Zasp z Blej. Dobravo 75 K; fara Kovor 20 K; Joža v Slov. Gradcu 10 K; kat. pol. društvo Radovljica 200 K; velbl. gospa Hočevarjeva v Krškem 150 K; župnija Kropa 56 K; župnija Kamna gorica 28 K 88 h; župnik Anton Verbajc v Kamni gorici 6 K; župnija Dovoje 124 K; župnija Sora 24 K; župnija Vel. Poljane 32 K; župni urad Črnuče 14 K; župni urad Besnica 20 K; župni urad Idrija 41 K; župljani na Dobravi pri Kropi 54 K; župnik Val. Alijančič na Dobravi pri Kropi 16 K; farni urad v Št. Vidu pri Zatičini 50 K; župljani v Štangi 9 K 10 h; Mihael Saje, kš. svetnik in župnik v Štangi 5 K; farani pri Sv. Križu nad Jesenicami 18 K; zbirka vernikov na Jesenicah 90 K; župni urad Kostanjevica na Dolenjskem 22 K; župni urad Sv. Križ v Svibnem 15 K; župnija Velesovo 33 K; dr. Mauring in župljani na Igu 50 K; župnijski urad pri Sv. Gregorju 25 K; Rihard Smolej, kaplan v Dolu, 10 K; župnik Fr. Finžgar v Želimljah, nabrana vsota 15 K; stolna župnija v Ljubljani 50 K; župnija Grahovo 20 K. — Vsem najlepša hvala! Bog plačaj! Prosimo nadaljnih darov.

Jan. Zupančič, nadučitelj - zapisnikar.

Borzna poročila. Ljubljanska "Kreditna banka" v Ljubljani.

Uradni kurzi dan. borse 10. novembra 1905.

Stavba	Denar	Blago
majeva renta	100.05	100.25
avst. krona renta	99.95	100.15
avst. krona renta	100.05	100.25
zlat	148.50	148.70
ograka krona	95.70	95.90
zlat	114.15	114.35
posojilo dežele Kranjske	99.50	101.00
posojilo mesta Spiljet	100.60	101.60
Zadar	100.00	100.00
bon. hera. žel. pos. 1902	100.50	101.50
češka. dež. banka k. o.	99.75	99.90
ž. s.	99.75	100.55
ant. pisma gal. d. hip. b.	100.70	101.70
pešt. kom. k. o. k.	100.20	101.20
100% pr.	100.50	101.50
zast. pisma innerst. hr.	100.50	101.50
dež. hr. ograke cen.	100.00	100.40
s. pis. ogr. hip. ban.	100.00	100.40
obl. ogr. lokalnih železnice d. dr.	95.50	100.50
obl. češke ind. banke	100.25	101.25
prior. Trst-Poreč lok. žel.	99.90	100.00
prior. dol. žel.	99.50	100.00
juž. žel. kup. 1/2%	316.90	318.90
avst. pos. za žel. p. o.	100.70	101.70

Šteke

Šteke	1860/1	1864
zlat	190.35	192.35
zlat	296.75	298.75
zlat	161.10	163.10
zlat	299.00	301.00
zlat	299.00	301.00
ogr. hip. banke	264.00	271.80
arabe k. o. 100%	108.00	110.80
turške	145.00	146.00
zlat	24.90	26.90
Kreditne	471.00	481.00
Inemoške	79.00	84.00
Krakovske	91.00	98.00
Ljubljanske	64.00	70.00
Avst. rad. križa	53.00	54.80
Ogr.	34.00	36.80
Rudolfove	60.00	64.00
Saleburške	72.00	78.00
Dunajske kom.	53.00	58.00

Debitne.

Debitne	117.40	118.40
Južne železnice	67.00	68.00
Državne železnice	1637.00	1647.00
Avst.-ograke bančne debitne	671.80	672.50
Avst. kreditne banke	782.00	783.00
Ograke	247.00	247.50
Živnostenske	676.00	677.00
Prvomagop v Mostu (Briz)	534.25	535.25
Alpske montan	617.00	627.00
Prške žel. ind. dr.	534.00	535.00
Gima-Muranyi	290.00	292.50
Trbovske prem. družbe	578.00	582.00
Avst. rad. žel. družbe	155.00	159.00
Češke sladkorne družbe		

valute.

valute	1.49	11.57
10 franki	16.50	19.70
20 marke	23.61	28.50
Bevorstina	24.00	24.00
Marko	117.67	117.87
Češki bankovci	95.70	95.90
Babji	254.00	254.75
Delari	4.84	5.00

Žitne cene v Budimpešti. Das 10. novembra 1905. **Terminal.** **100** . . . 17.20 **100** . . . 14.38 **100** . . . 14.06 **100** . . . 14.32 **100** . . . 14.32 **100** . . . 14.32

Meteorološki poročilo. Mena ud močnej 40° S. sred. ul. r. 100° N. 72° 0' 0" 0"

Novemb.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C.	Vetrarji	Mob.
10.	9. sv.	735.7	38	sr svzhod	del. jasno
11.	2. sv.	735.7	05	al. jvzhod	megla
	3. pup.	734.3	34	brevetr.	oblačno

Srednja večerjanja temperatura: 35, normalna: 49. Padavina v mm 21.

Pri otročjih boleznih potrebujejo se čisto kisline preganajoča sredstva in zatorej opozarjajo zdravniki zaradi milega vplivanja svojega na

MATTONIJEVA GIESSHÜBLER naravna alkalična kislina

katero radi zapisujejo pri železčevi kislini, škrofeljnih, krvici, otekanji žlez i. t. d., ravno tako pri katarjih v sapniku in oslovskem kašlju. (Dvornega svetnika Löschner-ja monografija o Giesshübler-Slatini.) 3891—1

V Ljubljani se dobiva pri **Mihaelu Kastnerju** in **Petru Lassniku** in v vseh lekarnah, večjih špecerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Kozor tamburaši! Izšli so novi cenovniki najnovejših partitur Farkaša, Hrube, Broža, Bozotica, Mahala itd. in cenovnik tamburaških potreščin in Prvi sisoški tvornici tambura J. Stjepušin v Sisku. 3638

Klavir dobro ohranjen, se odda. Praša se pri gosp. Fran Remicu na Zelenem hribu. 3639—1

Išče se v najem pod ugodnimi pogoji v kaki fari na deželi manjša dobro vpeljana **trgovina** z mešanim blagom. 3639—1 Ponudbe pod naslovom „M. A.“ anonc ekspedicijski. Klenetec, Gradec.

Gospodje ki so spretni za obiskovanje privatnih odjemalcev, se sprejmo pod jako ugodnimi pogoji. — Predstaviti se je od 9.—11. ure dopoldne v Gospodskih ulicah št. 15, pritičje, v pisarni na levo. 3642 1

Lokal za trgovino s skladiščem vred se odda na Starem trgu št. 13 za februarjski termin. Vpraša se naj ravnotam, v drugem nadstropju. 3622

Mladenič ki je dovršil spodnjo realko in trgovsko šolo s povojnim uspehom in ki je več obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi, želi študijam primerne službe. Naslov pove upravništvu "Slov. Naroda". 3625 1

Gostilna in prodajalna v lepem industrijskem kraju ob železnici se da v najem. Kje, pove upravništvu "Slovenskega Naroda". 3632 1

koncertov je gg. restavratorem in p. n. društvom (tudi na deželi) na razpolago dobro izvežban "šramel-trio". Ponudbe sprejema: kapelnik Josip Jungman, Nova ulica št. 3. 3653—1

Panorama-kosmorama **Doorski trg št. 3** pod "Narodno kavarno". 3631

Od nedelje, 12. novembra do vštete sobote, 18. novembra 1905: **Bosna in Hercegovina.**

Priporočila se veliki stenski koledar za leto 1906. Cena samo 50 v., s pošto 60 v. Dobi se pri 3615—2 **Iv. Bonaču v Ljubljani.**

Učenca se takoj sprejmo 3654—1 **pri stavbeniku Trumlerju** Pred škofijo št. 3.

Zidarji in težaki pri stavbeniku Trumlerju Pred škofijo št. 3.

Vabilo na **Martinov večer** ki bo jutri, v nedeljo 12. t. m., v gostilni „Kramar“ na Dolenjski cesti št. 5. Za dobro jed in pijačo bo najbolj skrbjeno. 3650 **M. Kovač.**

Usojam si naznanjati gg. zdravnikom in slav. občinstvu, da sem trgovino za kirurške inštrumente in obvezila itd. premestil s Sv. Petra nasipa št. 7 na **Sv. Petra nasip 21.** Z odličnim spoštovanjem 3651—1 **A. Piotrowski.**

Preklic. Preklicem, kar sem žalivega govorila o gospodični **Mariji Skrem** in potrjujem, da je bilo neresnično. Ljubljana, dne 15. oktobra 1905. **Pavla Šušteršič**, dijakinja na pripravnici.

Svarilo! Ker sem od raznih strani slišal, da se blati poštenje in čast mojih hčera, in to celo v javnih lokalih, in se jih dolži nemoralnega življenja, čutim se dolžnega kot oče, da pozivljam vse one, ki bi mogli dokazati kaj nespodobnega bodisi v moralnem kakor tudi v družabnem oziru, da mi to naznanijo, kaj bom potem resno ozir. zmotno razkril. Obenem grozim tudi vsem onim, ki te hudobne, lažnjive govorice trosijo v svet, da bodem postal z vso odločnostjo in strogostjo proti njim. Glede mojega bivanja v Ribnici sem dobil na zahtevo sledeče spričevalo o moralnosti mojih hčera: Štev. 1091. Š. 49./05.

Spričevalo. Na prošnjo g. Franceta Skrem, c. kr. davkarja v pokoji, bivajočega v Ljubljani, podpisano županstvo službeno potrjuje, da sta se njegovi hčeri Antonija, omožena Bricej in Marija, skozi ves čas njih bivanja v Ribnici prav dobro in brez spotike obnašale, in da ni res, da bi bila Antonija ali Marija v Ribnici kakega otroka povila. Županstvo Ribnica, 29. sept. 1905. **L. S.** Župan: Klun. V Ljubljani, 8. nov. 1905. **Franjo Skrem**, c. kr. davkar v p. 3634

Kravje surovo maslo

4 gld., koštrunovo meso, zadnji del
2 gld. za 10 funtov; 5 funtov surovega
masla, 5 funtov medu 3 gld.

KOCH 19, Trieste (Avstr.)

Proda se dobro ohranjen

klavir

po primerni ceni. — Ponudbe na uprav.
„Slov. Naroda“ pod „Klavir 29“.

+ Hig. gumijevi predmeti +

izvrstne kakovosti. orig. pariški, diskretni
izbori vzorcev, tucat št. 1 po K 250, št. 2
K 350, št. 4 K 6—, 3 velebiti vzorci
s cenovnikom, zaprto in franko, če se
pošlje K 120 v pisemskih znamkah.

M. RUNDKIN, Dunaj IX,
Berggasse št. 3

Pri prve vrste avstrijski
zavarovalni družbi proti
požaru in za življenje

dobe posredovalec kot krajevni in
okrajni zastopniki dobičkonosni postranski
posel, kot glavni zastopniki in stalni po-
tovalec pa dobro trajno službo.

Ponudbe pod „15.305“, Gradec,
poste restante.

Odda se dobro vpeljana

trgovina

mlinskih izdelkov v Ljubljani
na živahnem prostoru.

Naslov pove upravništvo „Slov.
Naroda“.

Išče se pod jako ugodnimi
pogoji

mizarski pomočnik

dobro izurjen pri mizarskih strojih, ki
si zna sam napraviti potrebno orodje
za stroje. Nezmožni naj se ne oglašajo.

Kje — pove upravništvo „Slov.
Naroda“.

Staroznana, dobro idoča, tik kolodvora
stoječa

gostilna „na Pošti“

se odda s 1. januarjem 1906 v najem
ali na račun.

Natančni pogoji se izvejo pri last-
niku Viktorju pl. Wurzbachu v
Gradcu pri Litiji.

Sveže

srne in zajci

se dobe vsak dan v

Gospodskih ulicah št. 15.

Pošiljam tudi po pošti.

Rozalija Keržan.

Grand hôtel „UNION“ Ljubljana.

Ravnateljstvo Ant. Kamposch.

V torek, 14. novembra t. l. ob 8. uri zvečer

v veliki dvorani

vojaški koncert

popolne godbe c. in kr. pešpolka št. 27 kralj Belgijcev.

Vstopnina 60 vinarjev.

Točilo se bode posebno plzensko in monakovsko pivo.

Varst. znamka: Sidro.

Varst. znamka: Sidro.

Liniment. Capsici comp.

nadomestilo za

Pain-Expeller s sidrom

priznana izborna, bolečine tolažeče in odvajalno mazilo ob pre-
hlajenju itd.; po 80 h., K 140 in K 2— se dobiva v vseh lekarnah
Pri nakupu tega splošno priljubljenega domačega zdravila naj se
jemljejo le originalne steklenice v skatljicah z našo varstveno
znamko „sidro“ potem je vsakdo prepričan da je dobil orig. izdelek
Dr. Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi. Edičina c. 5 nova.

Razpošiljanje vsak dan.

INDRA TEA

najboljši čaj na svetu.

3033-14

Dobi se povsod.

Indra Tea Import Company, Trieste.

VREDNOST

MAGGI-jeva odlikovanja: 4 velike nagrade, 26 zlatih kolaj, 6 častnih diplom, 5 častnih nagrad. Šestkrat brez tekmovanja, med drugim: 1889 in 900 l. na svetovnih razstavah v Parizu. (Julij Maggi, sodnik o razpisanih nagradah.)

Za domačega učitelja

ali instruktoria se priporoča teh-
nih višjega letnika.

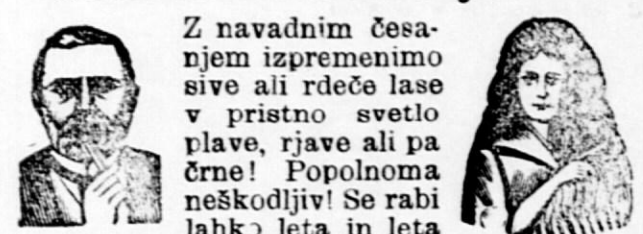
Pisma na uprav. „Slov. Naroda“
pod „INSTRUKTOR“.

Za krojaško obrt se išče

vajenec

Natančneje pri J. Magdiču, Ljub-
ljana, Stari trg št. 8.

Glavnik za barvanje las!

Z navadnim česa-
njem izpremenimo
sive ali rdeče lase
v pristno svetlo
plave, rjave ali pa
črne! Popolnoma
neškodljivi! Se rabi
lahko leta in leta
Na tisoče v rabi! Komad 5 K. Razpošilja
J. Schüller na Dunaju II/2
Kurzbaugasse št. 4.30. 2965 3

Kdor bi rad kupil žaganje
za potresanje tlaka, obrne naj
se na parno žago

LEGHENGHI

Cesta na Rudolfovo železnico št. 47.

Gostilna „Tegetthoff“.

Usojam si p. n. občinstvu vljudno
naznaniti, da sem se preselila iz go-
stilne na Bregu št. 2

v Komenskega ulice št. 36
v sedaj novo imenovano

gostilno „Tegetthoff“

Takaj so p. n. gostom na razpo-
lago 4 sobe in bo sedaj vsako soboto
celo noč in vsako nedeljo do polnoči
godba s plesom.

Za solidno postrežbo in izvrstne
jedi in pijače se bo vedno skrbelo.

K obilnemu obisku se priporoča

3640-2

Parla Mrak.

Surovo maslo iz kravje mleka
fl. 3-90, koštrunovo
meso zadnji del, za
10 funtov fl. 2 10 5 funtov surovega masla
in 5 funtov medu fl. 3— 3603 3

Kamerling 23, Trieste (Avstr.)

Ceno češko

posteljno perje!

5 kg novega skubljenega
K 9-60, boljšega K 12—;
belega, jako mehkega skubljenega K 18—;
K 24— snežno belega, mehkega, skubljenega
K 30—, K 36—. Pošilja se franko proti
povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame
proti povrnitvi poštnih stroškov. 3383-4

Benedikt Sachs, Lobes 35.

pošta Plzen na Češkem.

GRAND PRIX

Parlšká svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.
Dobiva se povsod. 3564-3

Lovske puške

vseh sistemov, priznano izdelki prve
vrste z največjim strelnim učinkom
priporoča

Peter Wernig

e. kr. dvorni dobavitelj orožja
v Borovljah na Koroškem.
Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Učenca

išče večja trgovina na Dolenjskem.

Ponudbe pod „A. B.“ na uprav.
„Slov. Naroda“.

3633

okusne hrane se ne kaže samo v večjem, z jedjo združenim užitku, kajti čim bolj okusna je hrana, tem
lažje jo prebavi želodec in tem bolje se porabi njene redilne snovi. To nam pojasni vspeh

MAGGI-jeve ZAŠČIMBE za JUHO in JEDILA.

Ta je za skrbno gospodinjno preskušeno ceno sredstvo, ki podeli slabi mesni in Bouillon-juhi, polivkam, ze-
lenjavam, jajnim jedem itd. močan, prijeten okus. Ker je zelo izdatno, se ne sme nikdar preveč pride-
jati! Sele, ko je jed gotova, naj se pridene! — Dobiva se v vseh trgovinah s kolonialnim blagom,
delikatesami in drogerijah, v stekleničkah od 50 h (če se potem napolni od 40 h) naprej.

Penzionist

(samec ali oženjen), ki lahko še kaj
malega dela za kratek čas, in si lahko
nekaj pri hiši zasluži, se takoj sprejme
v majhno stanovanje. — Natančne po-
nudbe pod „Blizu mesta 1000“ uprav.
„Slov. Naroda“.

3596-3

Sode

vinske od 620 do 650 litrov vsebine

proda po nizki ceni 2581 24

Fran Cascio

Vegove ulice šte. 10.

Spretnega

akviziterja

išče pod ugodnimi pogoji na Kranjskem
že dolgo poslujoča zavarovalnica za
življenje in zoper nezgode.

Več pove upravništvo „Slovenskega
Naroda“.

3611-2

Uradno dovoljena

že 15 let obstoja

najstarejša ljubljanska
posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX

Gospodskih ulicah št. 6

prilporeča in namešča le boljše

službe iskajoče vsake vrste

za Ljubljano in drugod. Potnina
tukaj. — Natančneje v pisarni. —
Vestna in kolikor možno hitra
postrežba zagotovljena.

Zunanjim dopisom je priložiti znamko za odgovor.

Višjega stavbnega zdravnika
in fizika dr. Schmidta znamenito

olje za sluh

odstranja hitro in temeljito nastalo
gluhoto, tečenje iz ušes, šu-
menje po ušesih in naglušnost
tudi ako je že zastarano.

Steklenica stane 2 gld. z navodilom o
uporabi. Dobiva se samo v lekarni pri

Črnem orlu na Novem

trgu v Celovcu. 2168 10

Ces. kr. avstrijske

državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo dr. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1905. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m. ponoči osebni
vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Mali Glödnitz, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez
Selthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten.
— Ob 7. uri 5 m. jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Murau, Maierndorf,
Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, v
Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Hebr, Francove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na
Dunaj. — Ob 11. uri 44 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Mali Glödnitz,
Ljubno, Selthal, Solnograd, Bad Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregene, Curich, Ze-
neva, Paris, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 3. uri 58 m. popoldne osebni vlak v Trbiž,
Smobor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Klein-Reifling v Steyr,
Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Hebr, Francove vane, Karlove vane, Prago, (v Prago di-
rektni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osebni
vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Trst-Monakovo direktni voz I. in
II. razreda). — PROGA V NOVO MESTO IN KOČEVJE. Osebni vlaki. Ob 7. uri 17 m.
jutraj osebni vlak v Novo mesto, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1 uri 5 m. pop. istotake.
Ob 7. uri 8 m. s večer v Novo mesto, Kočevje. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol.
PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 23 m. jutraj osebni vlak s Dunaja čez Amstetten, Monakovo
(Monakovo-Trst direktni voz I. in II. razr.), Inomost, Franzensfeste Solnograd, Linc, Steyr, Ljub-
ljana, Ljubno, Celovec, Mali Glödnitz, Beljak. Ob 7. uri 12 m. jutraj osebni vlak iz Trbiža.
— Ob 11. uri 10 m. dopoldne osebni vlak s Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago (iz Prage
direktni voz I. in II. razreda), Francove vane, Karlove vane, Hebr, Marijine vane, Plzen,
Budejovice, Linc, Steyr, Paris, Zeneva, Curich, Bregene, Inomost, Zell ob jezeru, Bad-
Gastein, Solnograd, Ljubno, Celovec, Smobor, Pontabel. — Ob 4. uri 29 m. popoldne osebni
vlak s Dunaja, Ljubna, Selthal, Beljaka, Celovca, Malega Glödnitz, Monakovega, Inomosta,
Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 06 m. s večer osebni vlak s Dunaja, Ljubna, Beljaka, Murau,
Malega Glödnitz, Celovca, Pontabla, čez Selthal ob Inomosta in Solnograda, čez Klein-
Reifling iz Steyra Linc, Budejovic, Plzen, Marijinih varov, Hebr, Francovih varov, Prago,
Lipskega. — PROGA IZ NOVEGA MESTA IN KOČEVA. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m. jutraj
osebni vlak iz Novega mesta iz Kočevja, ob 2. uri 32 m. popoldne iz Straže, Toplice, Novega
mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m. s večer istotake. — ODHOD IZ LJUBLJANE dr. kol. V
KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m. jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 7. uri 10 m.
s večer. — Ob 10. uri 45 m. ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le v oktobra. — PRI-
HOD V LJUBLJANO dr. kol. IZ KAMNIKA Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m. jutraj, ob
10. uri 59 m. dopoldne, ob 8. uri 10 m. s večer. Ob 9. uri 55 m. ponoči samo ob nedeljah in
praznikih in le v oktobra. — Srednjeevropski čas je za 2 min. pred krajevnim časom v
Ljubljani.

Mladienič

20 let star, išče službe kot trgovski pomočnik na deželi ali pa v mestu.

Kje — pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Stanovanje

obstoječe iz 3 sob in pritliklin se odda s 1. februarjem v Cigaletovih ulicah 3, pred sodnijo.

Na Dunajski cesti šte. 32

se odda takoj veliko, svetlo in zračno

skladišče

ki je pripravno tudi za delavnico.

Žalne klobuke

vence in trakove

priporoča 46

Benedikt, Ljubljana.

Ravnokar došlo

monakovsko pavlansko

pivo

iz kleti „SALVATOR“

se toči

vsako soboto in nedeljo

3503 3

restavraciji na juž. kolodvoru

Se priporoča z odličnim spoštovanjem

Josip Schrey.

Svoji k svojim!

Opozorjamo vsakega varčnega rodoljuba na edino hrvatsko zavarovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kraljev glavnega mesta ZAGREBA.

Ista zavaruje na štajerskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah. 1552 27

Vsa pojasnila daje:

Podružnica „CROATIE“ v Trstu.

Zastopniki se iščejo po vseh večjih krajih Kranjske, Štajerske in Koroške

Triumph-štedilna ognjišča

za gospodinjstva, ekonomije i. t. dr. v vsakorodni izpeljavi. Že 30 let so najbolje priznana. Priznana tudi kot najboljše in najprejše izdelke. Največja prihranitev goriva. Specijaliteti: Štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarni i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog franco proti doposlani namki. 1255 28

Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“

S. Goldschmidt & sin

Wels 18. Gorenje Avstrijsko.

Kavarna

„Ilirija“

ob praznikih, sobotah in nedeljah

vso noč odprta.

Frie Novak

kavarnar 73-53

Kolodvorske ulice št. 22.

Stanovanje

z dvema sobama in kuhinjo se odda.

Kje, — pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Kdor bi rad prodal proti gotovini vsakršno število friz (deščice), oglje bukovega lesa, potem borove, mecesove, bukove, jelkove, smrekove in hrastove hlode, naj se obrne na 3472

Lesno industrijo v Ljubljani Šelenburgove ulice 6. 3

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovec in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. — Ilustrovani ceniki zastoj. 45

Böttger-ja podganska smrt

za popolno pokončanje vseh podgan, strupa prosta za ljudi in domače živali. 80 vin, in 120 vinarjev se dobiva samo v deželni lekarni „pri Mariji pomagaj“ M. Leustek-ka in v lekarni Ubald pl. Trnkocz-ya v Ljubljani.

Z uspehom podganske smrti sem bil jako zadovoljen. Po prvem nastavljenju sem našel 18 podgan mrtvih in torej lahko vsakomur priporočam to sredstvo.

Schweinfurt, dne 11. febr. 1899.

3194-4 L. Kres, mlekarja.

Pelinkovac

POKORNY

Regist. varstv. znamka.

Tek vzbujajoči in slastni

pelinovčev liker

3555-2

Zdravniško pogosto pripor.

Dobiva se v zadnjih trgovinah kavarnah itd.

Poizkusni poštni zavojček po 2/07 ali 4/035 litra po K 5-80 franko.

Tvornica za likerje,

del. dr. POKORNY

Zagreb. Ustanovlj. 1862.

Kašelji!

Kdor tega ne uvaža, se pregreši na svojem lastnem telesu!

Kaiserjeve

prsne karamele

s tremi jelkami.

Zdravniško preizkušeno in priporočeno proti kašlju in hripavosti, kataru, zasliženju in kataru v požiralniku.

4512 notarsko poverjenih izpričeval potrjuje, da drže, kar obetajo.

Zavoj 20 in 40 vln.

Zalogo imajo: V Orlovci lekarni poleg železnega mostu v Ljubljani, v dež. lekarni pri Mariji Pomagaj Milana Leusteka v Ljubljani in pri Ubaidu pl. Trnkocz-ya v Ljubljani. — V Novem mestu v lekarni S. pl. Sladovič. — V Vipavi v lekarni I. Hus. — V Ribnici v lekarni pri sv. Stefanu Jos. Ančik. — V Idriji v lekarni Daniel Piro. — V Metliki v lekarni Franc Wacha. 3412-4

AVGUST REPIC

sodar 46 Ljubljana, Kolesijske ulice 16 (v Trnovem) izdeluje, prodaja in popravlja vsakovrstne

sode po najnižjih cenah.

Prodaja stare vinske sode.

KAREL JANUŠ

juvelir in zlatar

v Ljubljani, v Židovskih ulicah št. 3

priporoča svojo veliko zalogo

briljantov in diamantov, zlatnine, srebrnine, zlatih in srebrnih ur ter verižic itd. itd.

Vsakovrstna

popravila in nova dela

izvršuje točno in ceno

v lastni delalnici v Rožnih ulicah št. 21.

Pozor!

Gasilna društva

naj zahtevajo ilustrovani cenovnik trdke

J. S. Benedikt

v Ljubljani

v Prešernovih ulicah št. 3.

Pekarija

slaščičarna

in

kavarna

J. ZALAZNIK

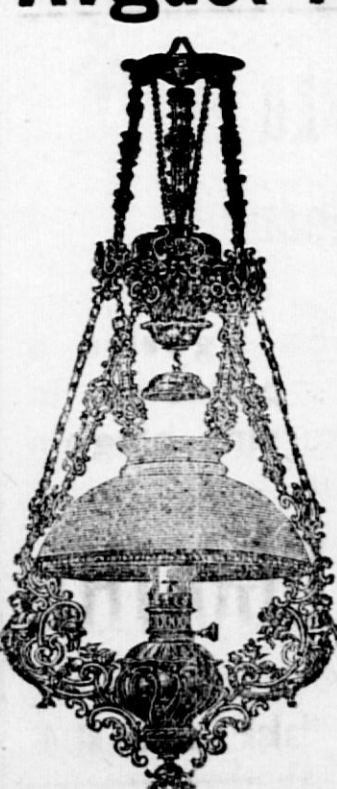
Stari trg št. 21.

= Filijalke: =

Glavni trg 6

Sv. Petra cesta 26

August Agnola

Ljubljana

Dunajska

cesta 13.

Izborna

zaloga

namiznih in

nastropnih

svetilk,

najnovejše vrste

po nizkih cenah.

št. 35 632.

3436-3

Ustanove.

Dne 2. decembra je oddati pri mestnem magistratu ljubljanskem cesar Franc Jožefove jubilejske ustanove in sicer 2 po 50 K, 10 pa po 100 K, namenjene onim mestnim revešem, ki ne dobivajo redne podpore iz ubožnega zaklada.

Prošnje za podelitev teh ustanov je vlagati tukaj do 20. novembra t. l.

Mestni magistrat v Ljubljani dne 20. oktobra 1905.

Ali voščilo za čestit! Ali črta na blok!

Zahtevajte vedno le

Fernolendtove

izdelke. Samo po njih postane usnje stanovitno in dobi tudi najlepši blesek. — Napredaj povsod. 10

St. Fernolendt, Dunaj c. kr. dvorni dobavitelj. 1095

Tvornica ustanovljena 1832.

Samo ako! se svet ne pogrezne!

Samo ako! tiskarji ne bodo stavkali!

Samo ako! ne bo požara v moji pisarni!

Potem bo gotovo

izšla dne 15. t. m.

I. slovensko-nemška trgovska in obrtna naslovna knjiga

ki jo izda in ima v založbi

I. kranjsko reklamno podjetje W. K. Nučič

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 6, II. nadst. Telefon št. 186. 3551-2

„IVAL“

Zdravniško priporočena zdravilna zeliščna primes h kopeljem za odrasle in otroke.

Kopeli z „Ivalom“ delajo čudeže ob protinu, revmatizmu, živčnih boleznih, ženskih boleznih, ob pomanjkanju spanja, mrzlosti rok in nog, hipohondriji, bledičnosti, naduhi, ohromelosti, krčih, zamakanju postelje, za kožne bolezni, hemoroide, želodčne bolezni itd.

Kopeli z „Ivalom“ jačijo živce, obnavljajo kri.

Pri ljudeh, ki se kopeljejo z „Ivalom“, delujeta kri in živčni sistem normalno, čuti se zbistrijo, kar provzroči splošen dober počitek; duševna in telesna moč naraste, človek se čuti zdravega in srečnega in si s tem podaljša življenje, za največ ljudi prekratko.

Cena 3 škatljice za 3 kopeli 3.50 K, 10 škatljic za 10 kopeli 12.-K, 20 škatljic za 20 kopeli 20 K. Od 10 škatljic naprej franko.

Razpošilja po povzetju ali če se pošlje denar naprej 2617-5

M. Feith

DUNAJ VI. Mariahilferstrasse 45.

ne dobiš za gojitev kože, osobito za odstranitev peg in za doseg nežne polti boljše in uspešnejšega zdravilnega mila, nego je preizkušeno

Bergmannovo lilijno mlečnato milo (znamka 2 škrata)

Bergmann & Co., Dečim ob Labi.

Prodajajo kos po 80 vin.: J. Wutscherja nasl. V. Schiffer, drogerija Anton Kanc in Oto Fettich-Frankheim v Ljubljani.

3 930-17

Hiša na prodaj.

Hiša šte. 18 v Hradskega vasi z vsemi tja spadajočimi zemljišči se pod posebno ugodnimi pogoji prodaja. Več se poizve pri gospodu J. Šlobodniku na Bregu št. 8 pri „Metliškem vinu“.

3518-4

Ustanovljeno leta 1842.

KROSLIKARJA, SLIKARJA NAPISOV IN QRBOV

BRATA EBERL

Miklošičeva cesta št. 8. Igriške ulice št. 6. Telefon št. 154.

+ Suhi +

slabotni, slabokrvni, bledični dobe prekrasno zalito telo po kratki rabi moje odlikovane redilne moke Käthe

(zdravniško priporočeno). Damam bujen stas. Strogo pošteno. Karton stane fl 10. Po nakaznici ali po povzetju z navodilom vred. Glavna prodajalnica in razpošiljalnica

gospa Käthe Menzel 82-45 Dunaj XVIII. Schulgasse 3 I. nadst. 64.

ALBUM CITRE.

Najcenejše muzikalije za citre. 30 različnih zvoncev (po 18 do 19 strani) po 1-20 K netto. Zahtevajte cenovnik, ki vsebuje tudi o citrah in strunah! 3497-5

ANTON KIENDL Dunaj, 8/I. Neudeggergasse 6.

Esence

za briljantno brezhibno izdelovanje, vseh likerjev, zganja, jesa in pijač brez alkohola, dobavljen samo v prvi kakovosti. Vedno nove brezkonkurenčne vrste. Zahtevajte v lastno korist gratis in franko prospekt in cenovnik. Prihranite si mnogo denarja. 3308-5

Karel Philipp Pollak tvornica za špecialitete esenc

Praga, Marijine ulice 928.

Zastopniki-strokovnjaki se iščejo.

Bratje Stein v Floridsdorfu.

Ustanovljeno 1872.

SLIVOVKA TROPINOVEC BRINJEVEC in KONJAK

Veležgalnica v Floridsdorfu

pri Dunaju 3040-8

priporočajo svoje izvrstne destilate.

„Käthe“ voda za prsi.

Najlepši kras za ženske se lope prsi.

Senzacionalno sredstvo za doseg prekrasnih prsi in edino po svojem presenetljivem učinku. „Käthe“ voda za prsi se rabi le na zunaj, je torej primerna za vsakršno konstitucijo ter je do celica vegetabilna in zanjamo neškodljiva. Steklenica stane 4 gld., poskusna steklenica pa 2 gld. 50 kr. z navodilom o uporabi vred. — Razpošilja diskretno in pod povzetjem 63-45

Pred ničvrednimi posamezni svarimo; pristne samo v glavni zalogi:

gospa KÄTHE MENZEL

Dunaj, 18. okr., Schulg. št. 3., I. vr. 39.

Globin

je

Schulz jun. & Co. Leipzig

„Grand Prix“

Weltausstellung St. Louis 1904

najboljše in najfinejše čistilo za čevlje

II 1 1028 14

Pozor!

Zaradi drugega podjetja opustim svojo
manufakturno trgovino
in bodem odslej razprodajal po čudovito znižanih cenah vse v trgovini se nabavljajoče predmete suknene modnega in perilnega blaga, platno za rjuhe, najboljše cvilne za matrace, kovtre, koce, preproge i. t. d.
S spoštovanjem
143-46 Franc Dolenc v Ljubljani, Stari trg št. 1.

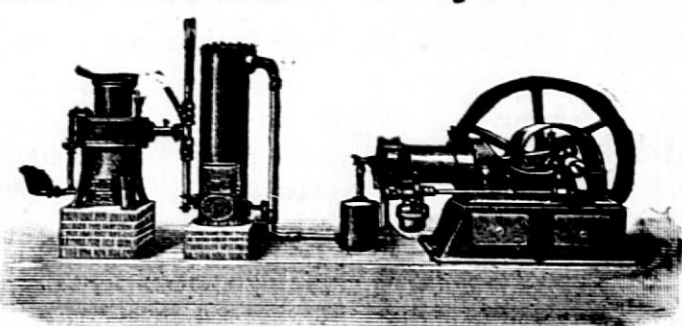
Stekleni nakit za božično drevo

Je priznana najlepši okras božičnega drevesa! Pošiljam popolnoma prosto na dom, torej prosto carine, in poštino z zabojem vred za čudovito nizko ceno 6 K 50 v po povzeju zaboj zelo bogato in res okusno sortirane steklene nakita za božično drevo s 317 večjimi, krasnimi, pristno posrebljenimi in pobarvanimi letošnjimi novostmi, kar najlepše izdelanimi, kakor: južno sadje, lki naravno, zvoneči zvončki, sedeče vervece, košarice s cveticami, zlate in srebrne ribice, kroglice na nitkah, žepne ure, metalčke, ledene svečice, smrečki storži, mično pobarvane kroglice in jajčeca, krasni refleksi, fantaz. stvari itd., dalje s tolikim veseljem pozdravljene vsestransko mikavne novosti, kakor doza za kruh in torbica za muzikalije z napisom, krasne pahljaje iz cvetic s čopci, gleni za otroke z zvezdnatim nebom, itd. kakor tudi velik, mehanično gibljiv zlati fazan. Zaradi daljše priporočitve pridenem še posebej vsaki pošiljati krasen velik vršček s prav lepim lesketajočim se božičnim mozičkom (najlepša novost!) — Moji sortimenti se lahko tudi razdele in se pošljejo na željo tudi dva mična vrščka (če obsega vsebina 314 kom.) za ravno isto ceno. Sortimenti za prekupce s 660 najfinjšimi predmeti samo 13 K ravnotako prosto na dom.

A. O. WAGNER, Lauscha. (Sa-Mein) št. 79. 3637-1

Založnik knežjih dvorov. — Na tisoče prostovoljno poslanih priznanj. Izvleček: Z Vašo pošiljateljico sem bil zelo zadovoljen in sem se čudil, ko sem videl te krasote! (sledi nova naročila). A. G. Wiesenberg na Češkem. — Prejeti okraski za božično drevo so res prekrasni in čudovito poceni! (sledi nova naročila). A. W., Pürlitz na Češkem, i. dr.

Nad 100.000 konjskih sil imamo v napravah
sesalnega plina
našega sistema v prometu.
Zelo majhna poraba goriva.
Najcenejši obrat
Langen & Wolf
tovarna za motorje
na Dunaju, X.,
Laxenburgerstrasse 53.

Vseobčajne velikosti do 100HP
so vedno v delu in se dobivajo
2685-12 v primernem roku.

Kupi

samo z varstveno znamko „piščo angel“ 3616-2

gramofon

ki so priznani najboljši in tudi vrlo primerni
za božična darila.

Aparate od K 45- naorej tudi
na obruke, prodaja

RUDOLF WEBER

urar v Ljubljani

na Dunajski cesti 20
nasproti kavarni „Evropa“

Nove slov. plošče za gramofon

moški glasovi:

„Naprej zastava Slave“, — „U
boj“, — „Slovenske pesmi“, —
„Al' me boš kaj rada imela“,
— „Zagorski zvonovi“, — „Kje
so moje rožice“.

Tamburanje:

„Sokolska koračnica“, — „Lepa
naša domovina“.

Ustanovljeno 1862

Najstarejša tvornica
c. kr. dvorni

Telefon 684.

peči in ognjišč
mašinist

RUDOLF GEBURTH, Dunaj

VII. Kalerstrasse 71, na voglu Burggasse.

2773-21

Specialni ka-
talogi gratis
in franko.

Zaloga ognjišč, štedil-
nikov in strojnih ognjišč
za vsako porabo.

Vse vrste peči tudi s
trajnim gorenjem.

Naznanilo preselitve.

Usejam si slav. občinstvu vlijudno naznaniti, da sem svojo

brivnico preselil

s Sv. Petra ceste šte. 27

v Šelenburgove ulice 6.

Zahvaljujem se srčno vsem svojim dosedanjim naročnikom ter
jih prosim tudi nadaljne naklonjenosti na novem mestu, ter se
priporočam cenjenemu občinstvu za obisk svojega higijensko ure-
jenega brivskega salona.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Mate Valentič, brivec
Šelenburgove ulice št. 6.

3641-2

Slavnim društvom priporočam svoje bogate zaloge
vlasulj za gledališke predstave itd.

A. KUNST

— Ljubljana —

Židovske ulice 4

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode
in otroke je vedno na izbero.

Vsakična naročila se izvršujejo točno
in po niski ceni. Vse mere se shranju-
jejo in zaznamujejo. — Pri sunanjih
naročilnih naj se blagovoli vzorec vpo-
slati.

Pariski moderci!

Pariski moderci!

Spredaj ravna oblika,
ne tišči na želodec.

priporoča v največji izbi

Alojzij Persché

v Ljubljani

Pred škofijo št. 21.

Tovarna in prodaja oljnatih
barv, firneža in lakov.

Električni obrat,

Brata Eben leta 1842.

Prodajalna in komptoar:

Miklošičeva cesta št. 6.

Delavnica:

Igriške ulice št. 8.

Plesarska mojstra c. kr. dr. in c. kr. priv. juž. želez.

Slikarja napisov.

Stavbniška in pohištvena pleskarja.

Velika izbira dr. Schoenfeld-ovih

barv v tubah za akad. slikarje.

Zaloga čopičev za pleskarje, sil-

karje in zidarje, štedilnega mazila za

hrastove pade, karbolinoje itd.

Posebno priporočava slav. občinstvu

najnovije, najboljše in neprecenljivo

sredstvo za likanje sobnih tal pod

imenom „Rapidol“.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za

vse v najino stroko spadajoče delo v

mestu in na deželi kot priznano realno

in fino po najnižjih cenah.

Štegl. Schutzmarke

Cementna zarezna

strešna opeka

iz portland cements in peska.

Streha prihodnosti.

Patentirana v 30 državah.

Trpežnejša in bolj tanka streha

kakor iz vsake druge vrste strešnih

opek iz ilovice. 46

Edini izdelovatelj za Kranjsko

JANKO TRAUN

Izdelovatelj cementnih

Glince pri Ljubljani.

Sušenih estankov velike v zalogi.

Za jesensko in

zimsko sezono

se priporoča trgovina s

suknenim, s platnenim in

z manufakturnim blagom

HUGO IHL

xxx v Ljubljani xxx

v Špitalskih ulicah št. 4.

Vzorec na zahtevanje poštino prosto

DENAR

kot osebni kredit

za ranžiranje v zmislu dunajske enote (kapitali-
ranje plače) za državne, komunalne in žo-
lezniške uradnike, častnike, učitelje, pro-
fesorje itd. Jako realno in hitro preskrbi praški
denarni zavod. Ponudbe z znamko za odgovor pod

„Minimale Rückzahlungen“

Dunaj I., Sellenstätt, poste restante. 3554-2

Grand hôtel „UNION“
LJUBLJANA.

Plzensko Monakovsko
originalno pivo.

Depot: Ant. Kamposch.

3647

+ SUHOST

Edino izvrstno sredstvo za okrepitev in ojačenje, ki ga mnogi zdravniki, kakor
govore zahvalna pisma, rabijo v svoji lastni rodovini z izvrstnim uspehom je
Demotogen krepliva in živilna moka za izpolnitev telesnih oblik vrlo uspešna.
V 6 tednih 30 funtov konstatiranih. 11 najvišjih odlik, tudi Grand Prix. Doka-
zano, da presega vsa druga živila. Originalni zavitek okoli 250 gr K 2-50.
Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Pazite na ime Demotogen, drugo zavrnite.
Razpošilja centrala: 3659-2

BALZAR, Dunaj III., Hauptstrasse 50.

V Ljubljani pri I. Kanca, drogerija.

Po tem kazalu
bodete
lahko spoznali one
prodajalnice

ki se v njih
prodajajo
SINGER-JEVI
šivalni stroji.

SINGER Co., delniška družba za šivalne stroje
v Ljubljani, na Sv. Petra cesti šte. 4. 71-45

S tem svarimo svoje odjemalce najnujnejše pred šivalnimi stroji,
ki jih ponujajo drugi trgovci pod imenom „Original Singer“. Ker svojih
strojev ne oddajamo trgovcem, so stroji, ki v njih ponujajo drugi pod
imenom „Original Singer“, kvečjemu stari, rabljeni, od tretje roke dob-
ljeni, ki niti ne garantiramo zanje, niti ne dajemo nadomestnih delov.

Najcenejše kupi oni, ki dobi za zmerno ceno dobro in solidno švi-
carsko uro iz združenih tovarn „Union Horlogère“ v Ginevi
in Šteli.

Kot edini zastopnik za Kranjsko, in Koroško
priporočam slavnemu občinstvu svojo največjo
zalogo najfinjših zlatih, srebrnih in nikelnastih
natančno preizkušenih pristnih 488 49

švicarskih ur.

Moderne zlate, srebrne in nikelnaste veri-
žice, privetki, uhani, prstani in razna
moderna posoda, nastavki i. t. d. v največji
izbiri na razpolago. Posebno priporočam kot naj-
bolj primerna božična darila ravno
doše krasne prstane in uhane z briljanti.

Vsa v moje stroke spadajoča popra-
vila izvršujem točno in ceno.

Fran Čuden, urar in

trgovina z

zlatnine in srebrnine v Ljubljani.

Prešernove ulice in filijalka na Mestnem trgu.

Ilustrovani ceniki
na zahtevo franko
in brezplačno.

Pserhoferjeve kroglice

edino pristne z rdečim nadpisom „J. Pserhofer“.

Od časov cesarja Jožefa dalje, torej več nego 120 let
znane kot najstarejše brez bolečin odvajajoče do-
mače sredstvo in nujno priporočene od mnogih zdravnikov
pri vseh posledicah slabega prebavljanja in zaprtja.

1 škatljica s 15 kroglicami 42 h

1 ovoj s 6 škatljicami 2 K 10 h

Če se znesek pošlje naprej, velja s poštino prosto pošiljati vred:

1 ovoj . . . 2 K 60 h . . . 4 ovoji . . . 8 K 90 h

2 ovoja . . . 4 „ 70 „ . . . 5 ovojev . . . 10 „ 50 „

3 ovoji . . . 6 „ 80 „ . . . 10 ovojev . . . 18 „ 50 h

Edina izdelovalnica: 3645-1

J. Pserhoferjeva lekarna

na Dunaju, I., Singerstrasse št. 15.

državna dobrodelna loterija

za splošno koristne in dobrodelne namene.
Loterija obsega 7691 dobitek v skupnem znesku 365.000 kron, ki se izplačajo v gotovini.

Glavni dobiček 150.000 kron.

Dalje:	20 dobitekov po	K	500
1 glavni dobiček s	20.000	500	100
1 " " " "	10.000	100	50
2 dobitka po	5.000	100	20
5 dobitkov	2.000	100	10
10 " " " "	1.000	100	10

Srečkanje nepreklicno 28. decembra 1905.

Ena srečka stane 4 krome.

Srečke se dobivajo pri kralj. ogrskem loterijskem dohodarstvenem ravnateljstvu v Buda-Pešti (glavni carinski urad), pri vseh poštah, davčnih, carinskih in solinskih uradih, na vseh železniških postajah in skoro po vseh trafikah in menjalnicah.

Kralj. ogrsko loterijsko dohodarstveno ravnateljstvo.

Filipa Neusteina

POSILJENE

odvajalne kroglice

(prej Neustelnove Elizabetne kroglice)

preizkušene že več let in od različnih zdravnikov priporočene kot lahko odvajajoče, razkrajajoče sredstvo, ne motijo prebave in so popolnoma neškodljive, ker so oslajene, zauživajo te kroglice radi tudi otroci. Škatlica s 15 kroglicami stane 30 h. zvitek z 8 škatlicami, torej 120 kroglicami stane 2 K av. velj. Če se pošlje denar K 245 naprej, se pošlje franco 1 zvitek kroglic. Zahtevajte

„Filipa Neusteina“

odvajalne kroglice. Samo pristne, če ima vsaka škatlica na zadnji strani našo obi. zav. varstveno znamko „Sv. Leopold“ v rdečo-črnem tisku. Naše registrirane škatlice, naročila in embalaže morajo nositi podpis Filipa Neusteina, lekarna.

Filipa Neusteina lekarna „Pri sv. Leopoldu“ na Dunaju, I., Plankengasse št. 6.

3391-4

Dobiva se v vseh lekarnah.

Najcenejša pot za zdaj!!

Red Star Line
Rdeča zvezda *

V Ameriko!

Antwerpen

Hitra in varna vožnja z modernimi napravami

New York

brzoparniki te solidne

Philadelphia

dobite v 861-35

Kolodvorskih ulicah št. 41

od južnega kolodvora na desno.

na zastopstvo „Rdeče zvezde“

Franc Dolenc.

V našo pisarno pridite za gotovo vsaj v torek dopoldne, da prestopite pravočasno na barko v soboto zjutraj. Naši parniki — Finland, Kronland, Vaderland, Zeeland — vozijo do New-Yorka sedem dni. To je pribiti. Vljudnost, snaga in zdrava hrana je na njih pri nas prvo in zadnje.

Naznanilo.

Podpisani si dovoljuje udano objavljati, da je z dnem 1. julija 1905

prevzel staroznano trgovino E. Mahr v Ljubljani, Židovske ulice z vso zalogo blaga.

Obenem priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega pisalnega papirja, dalje mape za šolske zvezke, svinčnike, radirke, držala, šestila, torbice in druga nosila za knjige, risalni papir, predloge za risanje, barve, čopiče, ovi-jalni papir, pušce, ravnila, noteše v vseh velikostih in cenah, svete podobice, zbornike za razglednice, spominske knjige itd. po jakò znižanih cenah.

K prijaznemu obisku vabi z odličnim spoštovanjem

Fr. Iglič trgovec s papirjem in galanterijskim blagom ter akcidenčni tiskarnar v Ljubljani, Glavni trg 11, filialka Židovske ulice 4.

V Ljubljani, meseca julija 1905.

2119-19

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov in navadne do najfinjše

žime. M. Pakič v Ljubljani.

Nezmanim naročnikom se pošilja s povzajem.

Odlikovani s častno diplomom in zlato kolajno na III. dunajski medni razstavi

1. maja 1904. pod pokrovit. Nj. ces. in k. Visokosti pre-svetle gospe nadvojvodinje Marije Josipine.

P. CASSERMANN

krojaška obrt

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 3

se priporoča v izgotavljanje moških oblek kakor tudi vseh avstr. uniform po najnovejšem kroju.

Priznana solidno delo in zmerne cene. Pristno angleško blago je v največji iz-beri vedno v zalogi.

Ivan Jax in sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 17

prilporečata

svojo bogato zalogo

šivalnih strojev,

voznih koles,

glasbenih avtomatov

in

pisalnih

strojev.

Zaloznik c. kr. avstr. državnih uradnikov
Klobuke cilindre in
čepice
v najnovejših faconah in v velikih izberah
— priporoča —
Ivan Soklič
Pred tramčico št. 2. Postaja elek. železnice.

TRGOVINA Z MODNIM IN SVILE-
NIM BLAGOM TER POTREB-
ŠČINAMI ZA KROJA-
ČE IN ŠIVILJE.

ERNEST SARK
LJUBLJANA
Dvorski trg št. 1.

Prava radost

za vsako gospodinjso so testenine Žnideršič & Valenčiča, ako pozna razne načine izde-lovanja za juho, prikuho in mošnato jed.

3289-5

Stanje hranilnih vlog:
nad 20 milijonov K.

Rezervni zaklad:
nad 700.000 kron.

Mestna
hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3,

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure do-poldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapi-talu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega re-zervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in va-rovancev.

1707-7

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potem c. m. r. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4³/₄% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da zna-sajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

Prostorna pisarna

za notarje, odvetnike, trgovce ali
banke se odda v stavbi
DEGENGHI, Dalmatinove ulice
326-11

„Ottoman“ papir za cigarete
in cigaretne stročnice se hvalijo same,
reklame zanje ni treba.

II 3570-1

Slavnemu občinstvu vljudo naznanjave, da **otvoriva**
tekem prihodnjih dni staro, dobro vpeljano 3568-3

restavracijo „pri Jezeru“

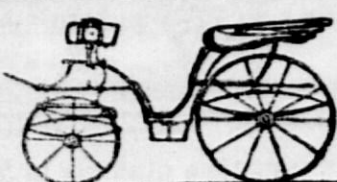
na Bledu.

Točile bove vedno sveže puntigamsko pivo in vsakovrstna
pristna vina ter skrbeli za dobra gorka in mrzla jedila.

Slav. občinstvu se vljudo pri-
poročave za obilen obisk zagotavljaje
vedno točno in ceno postrežbo.

Z velespoštovanjem

Fani Sattler in Mara Kukla.

Izdelovatelj vozov FRANC VISJAN

Ljubljana, Rimska cesta št. 11

priporoča svojo bogato zalogo novih
in že rabljenih 373-41

VOZOV.

Dogodki na Ruskem

kakor: nesrečna vojna z Japonci, krvavi nemiri in apori doma
ter končni navidezno nenadni uspeh revolucije, so umevni le tistemu,
ki pozna ruski narod, težnje in mišljenje raznih strank ter ustroj
te ogromne države. O vsem tem se vsak Slovenec lahko pouči
iz objektivno pisanega dela

„Na razsvitu“ (Ruske študije)

ki ga je na podstavi temeljitih študij in lastnega opazovanja napisal
Bogumil Vošnjak, pisec znamenitih „Zapisov mladega potnika“.

Knjiga obseja 24 tiskanih pol z izvirno risbo na naslovni strani
ovoja, izide v prihodnjih dneh. Cena broš. K 4.-, po pošti K 4.30.

Založništvo L. Schwentner v Ljubljani. 23 128

A. Persche

pred Škofijo 21

priporoča

največjo izber

kožuhovini

po najnižji ceni.

Založnik zveze c. k. av. drž. uradnikov

K. Košak

zlatar

Ljubljana, Prešernove ulice 5

priporoča slav. občinstvu svojo

veliko zalogo

zlatnine in srebrnine,

briljantov in diamantov

in drugih v njegovo stroko

142 spadajočih stvari 47

po najnižjih cenah.

Ohranitev zdravega

ŽELODCA

tiči največ v ohranitvi, pospeševanju in v urav-
navi prebavljanja ter odstranitvi nadležnega za-
prta. Preizkušeno, iz izbranih najboljših in uspeš-
nih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tak zbu-
dajoče in prebavljenje pospešujoče in lahko od-
vajajoče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani
znanne posledice nezmerne, slabe diete, prehlaj-
enja in zoprnega zaprtja, n. pr. gorečico, napen-
janje, nezmerne tvorbe kislin ter krije je
dr. **Rose balzam za želodec** iz lekarne B.
FRAGNERJA v PRAGI.

VARILO!

Vsi deli embalaže
imajo postavno de-
ponovano varstveno
znamko.

Glavna zaloga

lekarne B. FRAGNER-ja v Pragi,

e. in kr. dvornega dobavitelja

„pri črnem orlu“

Praga, Malá Strana, ogor. Nerudove ulice 203.

Po pošti razpošilja se vsak dan.
Proti vpošiljavi K 256 se pošlje ve-
lika steklenica in za K 150 mala ste-
klenica na vse poštuje avstro-ogerske
monarhije poštne prosto.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske.
V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarjih:
G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy, M. Mar-
b. detschlager, J. Mayr. 2878-26

FR. ŠEVČIK v Ljubljani

židovske ulice št. 7

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih 72-45

pušk in samokresov

ter sploh vseh lovskih potrebščin po najnižjih cenah.

Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštne prosto.

Dobro blago in nizke cene!

Anton Schuster

Ljubljana x Špitalske ulice 7 x Ljubljana

priporoča

3185-7

novosti

v konfekciji za dame in deklice

bluze, deške obleke, modno blage za
dame in gospode, tirolski loden, barhent,
šerpe, žepne robce, garniture, flanelaste
odeje, najboljše bele blage in vsakovrstne
preproge. Uzorci na zahtevanje poštne prosto.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo
z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — **Pere izvrstno.**

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime
„SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Dobiva se povsod!

Ustje (Češko)

Juri Schicht

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje (Češko)